

**PRIJEDIPLOMSAKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJA
IZVEDBENI PLAN NASTAVE ZA AKADEMSKU GODINU 2026./2027.**

Godina studija: 1. Zimski semestar (1.)						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
Uvod u arheologiju: ljudske zajednice u prošlosti	Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Izv. prof. dr. sc. Jacqueline Balen Izv. prof. dr. sc. Hrvoje Kalafatić Prof. dr. sc. Robert Matijašić Doc. dr.sc. Josip Višnjić	120	0	15	15	O

Godina studija: 1. Ljetni semestar (2.)						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta, Doc. dr. sc. Siniša Radović	60	15	15	9	O
Terenska praksa I	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta, Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	90	0	3	O
Izborni predmet						O

Godina studija: 2. Zimski semestar (3.)						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
Obrada antičkih nalaza	Doc. dr. sc. Ana Konestra	15	15	0	3	O
Arheologija krajolika starog Sredozemlja	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta	30	15	0	4	O
Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta	Doc. dr. sc. Katarina Gerometta	30	30	0	4	O
Izborni predmeti						O

Godina studija: . Ljetni semestar (4.)						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
Uvod u srednjovjekovnu i novovjekovnu arheologiju	Doc. dr. sc. Josip Višnjić	45	0	0	5	O
Uvod u arheometriju	Dr. sc. Tea Zubin Ferri, viši predavač	35	0	10	3	O
Terenska praksa II.	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	90	0	3	O
Izborni predmeti						O

Godina studija: 3. Zimski semestar (5)						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
Srednjovjekovna i novovjekovna arheologija u Hrvatskoj	Doc. dr. sc. Josip Višnjić	30	0	0	4	O
Arheologija i društvo: zaštita, muzeji i zajednica	Izv. prof. dr. sc. Jacqueline Balen mr. sc. Sunčica Mustač	55	0	15	6	O
Izborni predmeti						O

Godina studija: 3. Ljetni semestar (6)						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza	Doc. dr. sc. Josip Višnjić	15	15	0	3	O
Teorijska arheologija	Doc. dr. sc. Hrvoje Kalafatić	30	0	0	3	O
Terenska praksa III	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	30	0	0	3	O
Završni rad					6	O

IZBORNI PREDMETI						
Godina studija: 2. i 3. Zimski semestar						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
PREDMETI UNUTARNJE IZBORNOSTI						
Arheologija rimske vile	Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić	30	0	15	3	I
Arheologija arhitekture	Doc. dr. sc. Josip Višnjić	30	15	0	3	I
Latinski jezik I	Izv. prof. dr. sc. Ante Matan, Izv. prof. dr. sc. Gorana Stepanić	15	15	0	2	I
Izvannastavna aktivnost 1 *	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	30	0	1	I
Izvannastavna aktivnost 3 **	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	30	0	1	I
Izvannastavna aktivnost 5 ***	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	30	0	1	I
PREDMETI VANJSKE IZBORNOSTI						
Uvod u staru povijest hrvatskih zemalja (POV)	Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić	30	0	15	6	I
Istra u ranom srednjem vijeku (POV)	Doc. dr. sc. Maurizio Levak	30	0	15	5	I
Znakovi, simboli i ceremonijalna komunikacija (POV)	Doc. dr. sc. Robert Kurelić	30	0	15	5	I
Upravljanje kulturnom baštinom (KIT)	Izv. prof. dr. sc. Nataša Urošević prof. dr. sc. Tea Golja	30	0	0	3	I

- * upisuju studenti prve godine
- ** upisuju studenti druge godine
- *** upisuju studenti treće godine

IZBORNI PREDMETI						
Godina studija: 1. i 2. Ljetni semestar						
PREDMET	NOSITELJICA/NOSITELJ NASTAVNICA/NASTAVNIK	P	V	S	ECTS	STATUS
PREDMETI UNUTARNJE IZBORNOSTI						
Arheologija i geoarheologija špilja	Doc. dr. sc. Katarina Gerometta	15	15	15	3	I
Računalna obrada i analiza litičkih skupova nalaza	Prof. dr. sc. Rajna Šošić-Klindžić	30	0	0	3	I
Latinski jezik II	Izv. prof. dr. sc. Ante Matan, Izv. prof. dr. sc. Gorana Stepanić	15	15	0	2	I
Izvannastavna aktivnost 2 *	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Doc. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	30	0	1	I
Izvannastavna aktivnost 4 **	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Doc. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	30	0	1	I
Izvannastavna aktivnost 6 ***	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, Doc. dr. sc. Davor Bulić, Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić	0	30	0	1	I
PREDMETI VANJSKE IZBORNOSTI						
Umijeće ratovanja u kasnoj antici i srednjem vijeku (POV)	Doc. dr. sc. Robert Kurelić	30	0	15	5	I
Programi i fondovi Europske unije (FET)	Prof. dr. sc. Ines Kersan-Škabić Izv. prof. dr. sc. Lela Tijanić	30	0	30	6	I

- * predmet upisuju studenti prve godine
- ** predmet upisuju studenti druge godine
- *** predmet upisuju studenti treće godine

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: naziv: Uvod u arheologiju: ljudske zajednice u prošlosti		
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Izv. prof. dr. sc. Jacqueline Balen Izv. prof. dr. sc. Hrvoje Kalafatić Prof. dr. sc. Robert Matijašić Doc. dr.sc. Josip Višnjić		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomski
Semestar	Zimski	Godina studija	1.
Mjesto izvođenja	Dvorana (Ul. Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja	Hrvatski
Broj ECTS bodova	15	Broj sati u semestru	120 P – 0 V – 15 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Poznavanje engleskog jezika radi svladavanja literature.		
Korelativnost	Prostor Hrvatske od prapovijesti do novoga vijeka; Obrada arheoloških nalaza i nalazišta, Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka		
Cilj kolegija	Cilj kolegija je stjecanje osnovnih znanja o načelima arheologije koja pokazuje kontinuitet razvitka ljudskih zajednica kroz materijalnu kulturu. Studenti će steći znanja o razvoju čovjeka, materijalnoj kulturi od prve pojave čovjeka, kroz sva prapovijesna razdoblja, antiku, srednji i novi vijek. Upoznat će se s osnovnim terminima, pojmovima i procesima prapovijesne, antičke, srednjovjekovne i novovjekovne materijalne kulture u svim segmentima njezinog bavljenja različitim civilizacijskim ostvarenjima, s težištem na Sredozemlje i Europu. Cilj je razvijanje kritičkog promišljanja i razlikovanje vremensko-kulturnih sadržaja i dinamike razvoja kultura.		
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita studenti će biti sposobni: 1. Definirati i objasniti temeljne procese i razvojne dinamike u prapovijesti, antici, srednjem i novom vijeku, s naglaskom na promjene u tehnologiji, gospodarstvu, umjetnosti, društvenoj organizaciji. 2. Prepoznati, klasificirati i povezati različite oblike nepokretnih i pokretnih nalaza koji su karakteristični za pojedino vremensko razdoblje i kulturu. 3. Uz primjenu stručne terminologije objasniti pojmove kao		

	preduvjet za stjecanje spoznaje o dugotrajnom vremenskom razdoblju. - Analizirati uzročno-posljedične veze između društvenih, gospodarskih i okolišnih promjena kroz dugotrajne povijesne procese. - Kritički vrednovati arheološke interpretacije vezane uz nastanak, transformaciju i nestanak društvenih struktura kroz promatrana razdoblja.
--	--

Sadržaj kolegija	Kolegij obuhvaća sljedeće sadržaje: TEMATSKA CJELINA 1 - PRAPOVIJEST - Kako proučavamo prapovijest? - Postati čovjek: evolucija, prilagodba, kultura. - Paleolitik: inovacije i simbolika. - Kraj ledenog doba: prilagodba mezolitičkih lovaca, ribolovaca i skupljača. - Neolitik: transformacija društva, prostora i gospodarstva. - Eneolitik: početak metalurških društava. - Brončano doba: metal, moć i mreže razmjene. - Željezno doba: moć, uspon elita i kompleksna društva. TEMATSKA CJELINA 2 - ANTIKA - Uvod. Definicija, nastanak i razvoj antičke arheologije. Kronologija. Objašnjenje osnovnih pojmova. Zemljopisne odrednice antičke arheologije. Sredozemlje kao okvir. - Arheologija antičke Grčke. Kreta i Miken, pojava pisma. Doseljavanje Grka: nalazišta, grčko društvo i gospodarstvo. - Umjetnost antičke Grčke. Periodizacija i kronologija. Temeljni pojmovi u arhitekturi, stilovi, urbanizam. Skulptura od arhajskog doba do helenizma. Umjetnički obrt i predmeti svakodnevne uporabe. - Arheologija apeninskog poluotoka do punskih ratova. Periodizacija i kronologija. Autohtoni supstrat i širenje rimske države. - Arheologija antičkog Rima. Urbanizam, arhitektura, skulptura, umjetnički obrt. - Arheologija antičke Italije. Najvažnija nalazišta, gradovi, urbanizam i komunikacije. Rimsko društvo i arheologija gospodarstva. - Arheologija rimskih provincija. Zemljopisni i kronološki pregled. Podrobnija raščlamba arheologije u provincijama sredozemne Europe. - Pisani izvori antičke arheologije (epigrafija, tekstovi antičkih autora),
------------------	--

TEMATSKA CJELINA 3 - SREDNJI I NOVI VIJEK.

1. Uvod u srednjovjekovnu arheologiju: predmet, izvori i osnovni pojmovi - predmet proučavanja srednjovjekovne arheologije, njezino mjesto unutar arheologije i odnos prema povijesti i drugim disciplinama. Predstavlja se osnovni kronološki okvir srednjeg vijeka te temeljne vrste izvora koje srednjovjekovna arheologija koristi. Posebna se pažnja posvećuje usvajanju osnovnih pojmova i terminologije nužnih za praćenje kolegija.
2. Kronologija i periodizacija srednjeg vijeka u arheološkoj perspektivi - osnovna podjela srednjeg vijeka na rani, razvijeni i kasni srednji vijek te razlike u periodizaciji među europskim regijama.
3. Srednjovjekovni krajolik i transformacija prostora - osnovna obilježja srednjovjekovnoga krajolika kao rezultata dugotrajnih društvenih, gospodarskih i političkih procesa.
4. Naselja u srednjem vijeku - osnovni pregled oblika naseljavanja u srednjem vijeku, uključujući ruralna naselja, utvrđena naselja i gradske centre.
5. Stanovanje, arhitektura i organizacija prostora - osnovne značajke stambene, obrambene i sakralne arhitekture srednjega vijeka kao ključni elementi arheološki prepoznatljivog prostora.
6. Materijalna kultura i svakodnevni život - osnovne skupine pokretnih arheoloških nalaza srednjega vijeka, s naglaskom na keramiku, metalne i staklene predmete te druge nalaze iz svakodnevice.
7. Smrt, religija i simbolički prostor - groblja, grobni nalazi, crkve i samostani kao važni arheološki izvori za proučavanje srednjovjekovnih zajednica.
8. Velike teme i potencijal srednjovjekovne arheologije - pregled ključnih istraživačkih pitanja srednjovjekovne arheologije, poput naseljavanja, društvene organizacije, gospodarstva, identiteta i odnosa čovjeka i prostora.

Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
Tematska cjelina 1 - pohađanje P, S	1-5	33,75	1,12	0%
zadatak - usmeno izlaganje	1-5	38,25	1,28	10,3%

Planirane
aktivnosti,
metode učenja i
poučavanja i
načini
vrednovanja

kviz test x 2	1-5	78	1,30	23%
ukupno		150	5	33,3%
Tematska cjelina 2 - pohađanje P, S	1-5	33,75	1,12	0 %
zadatak - usmeno izlaganje	1-5	38,25	1,28	10,3%
kviz test x 2	1-5	78	1,30	23 %
ukupno		150	5	33,3%
Tematska cjelina 3 - pohađanje P, S	1-5	33,75	1,12	0 %
aktivnost u nastavi - usmeno izlaganje	1-5	38,25	1,28	10,3%
pisani test x 2	1-5	78	1,3	23 %
ukupno		150	5	33,3%
Sveukupno		450	15	100 %

Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):

TEMATSKA CJELINA 1

1. Pohađanje nastave: student/studentica je dužan pohađati nastavu, a pritom smije izostati neopravdano s tri termina predavanja.
2. Zadatak: student/studentica priprema i usmeno izlaže zadatak.
3. **Kviz test:** tijekom nastave provest će se dva testa na temelju ilustrativnog materijala i teorijskih pitanja.

TEMATSKA CJELINA 2

1. **Aktivnost u nastavi:** vrednuju se aktivno sudjelovanje u nastavi s pitanjima i odgovorima, te priprema i usmeno izlaganje kratkog sažetka neke uže teme iz predviđenog gradiva, a na temelju izborne literature.
2. **Kviz test:** tijekom nastave provest će se dva testa na temelju ilustrativnog materijala i teorijskih pitanja.

TEMATSKA CJELINA 3.

1. **Aktivnost u nastavi:** vrednuje se sposobnost studenta u prepoznavanju temeljnih pojmova i povezivanju zbivanja i procesa u cjelinu.
2. **Pisani test:** tijekom nastave provest će se dva testa na temelju ilustrativnog materijala i teorijskih pitanja.

U konačnu ocjenu ulazi ispunjavanje svih navedenih obveza. Studenti će na nastavi stjecati znanja i usvajati vještine verbalnim

	(pripovijedanje, objašnjavanje i razgovor) i vizualnim (demonstracija) i metodama te putem multimedije. Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.
--	--

Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. Ispuniti sve obveze u svakoj tematskoj cjelini. Vrednovanje: kolegij se <u>vrednuje u potpunosti tijekom nastave</u> kroz kontinuirano praćenje (100%), bez završnog ispita. Da bi položio/položila kolegij, student/studentica mora položiti sve komponente. Ukoliko student/studentica ne položi sve komponente tijekom nastave, komponente koje nije položio/položila polaže na ispitnom roku.
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u. Dio nastavnih materijala studentima će biti dostupni na i Merlinu. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na sveučilišnim mrežnim stranicama. Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama te na Merlinu.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: ➤ mjestu izvođenja kolegija, ➤ provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, ➤ studentskim obvezama, ➤ dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.

Literatura	Tema I. Obvezna: Težak-Gregl, T., Uvod u prapovijesnu arheologiju. Leykam international, Zagreb, 2011. Price, T. D.; Feinman, G. M., Images of the Past, McGraw-Hill Education, New York, 2013. i kasnija izdanja, 35-246. Attila Gyucha, William A. Parkinson (ur.), First Kings of Europe: From Farmers to Rulers in Prehistoric Southeastern Europe, UCLA Cotsen Institute of Archaeology Press, 2022. Izborna: Durman, A., Vučedol – 3. tisućljeće prije naše ere, Katalog izložbe, Zagreb 1988. Harding, A., Bronze Age Societies of Europe, Cambridge, 2000. Karavanić, I., Život neandertalca, ŠK, Zagreb 2004. Karavanić, I., Osvit tehnologije, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2003. Karavanić, Prapočetci religije - Simbolika i duhovnost u paleolitiku, Školska knjiga, Zagreb, 2012. Karavanić, I. – Janković, I., Osvit čovječanstva, Početci našega biološkog i kulturnog razvoja, Školska knjiga, Zagreb, 2011. Majnarić-Pandžić, N.: Uz 50. obljetnicu časopisa OA, Opuscula Archaeologica Vol. 30 Zagreb, 2008, 13 – 20. Majnarić – Pandžić, N.: Brončano i željezno doba obrađivano u časopisu OA, Opuscula Archaeologica Vol. 30, Zagreb, 2008. 123 – 142. Mallory, J. P., In Search of the Indo-Europeans, Language, Archeology and Myth, London 1996. Praistorija Jugoslavenskih zemalja, Uvodna poglavlja, sv. I-V., Sarajevo 1975., 1977., 1979., 1983. Rukavina, I., Umjetnost ledenog doba, Matica hrvatska, Zagreb, 2012. Težak-Gregl, T.: Proučavanje neolitika i eneolitika u zrcalu članaka objavljivanih tijekom 50 godina časopisa OA. Opuscula Archaeologica Vol. 30. Zagreb, 2008., 93 – 122. Wenke, R. F.; Olszewski, D. J., Patterns in Prehistory: Humankind's First Three Million Years, Oxford University Press, New York-Oxford, 2007. Priručna: Karavanić, I. i dr., Pojmovnik kamenoga doba, FF press i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2015. Tema II. Obvezna: August Musić, Nacrt grčkih i rimskih starina, Zagreb 2002. (izv. izdanje Zagreb 1910, drugo izdanje Zagreb 1936). German Hafner, Kreta i Helada (Umjetnost u slici), Rijeka 1969. German Hafner, Atena i Rim (Umjetnost u slici), Rijeka 1970. B. Kuntić-Makvić, Pisani izvori u službi arheološkog istraživanja, Scripta et effossiones: nastava, Opuscula Archaeologica, 30, Zagreb, 2008., 225-269.
------------	--

Izborna:

Gisela Richter, A Handbook of Greek Art, London 1980.

Nigel Jonathan Spivey, Greek Art, London 1997.

John Boardman, The Oxford History of Classical Art, Oxford 2001.

Horst Woldemar Janson – Anthony F. Janson, Povijest umjetnosti, Varaždin 2003.

Paul Zanker, Arte romana, Roma-Bari 2008. ili Paul Zanker, Roman Art, Los Angeles 2010.

Tema III.**Obvezna:**

FEHRING, G. Srednjovjekovna arheologija (uvod), Zagreb, 2003.

FILIPEC, K. Praishodišta i/ili situacija. Slaveni i Hrvati – do zauzimanja nove domovine, Zagreb, 2020.

Hrvati i Karolinzi. Katalog (ur.: A. Milošević), Split, 2000.

MRKOBRAD, D. Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji, Beograd, 1980.

STASOLLA, F. R. Archeologia del Medioevo, Roma, 2023.

SUIĆ, M. Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb, 2003.

(odgovarajuća poglavlja)

- Bilješke s predavanja/nastave

Izborna:

BELOŠEVIĆ, J. Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća, Zagreb, 1980.

BERTOŠA, S. Svjetska povijest modernoga doba (XVI.- XIX. stoljeće) s posebnim osvrtom na Apeninski poluotok, Zagreb 2004.
(odgovarajuća poglavlja)

BRADARA, T.; KRNJAK, O. Temporis Signa, Arheološka svjedočanstva istarskog novovjekovlja, Pula, 2016.

BRANDT, M. Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka, Zagreb, 1995. (odgovarajuća poglavlja)

GOLDSTEIN, I. Bizant na Jadranu : Bizant na Jadranu od Justinijana I. do Bazilija I., Zagreb, 1992.

GOLDSTEIN, I.; GRGIN, B. Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku, Zagreb, 2008.

GUŠTIN, M. Urbana arheologija Kopra, Koper, 2011.

HORVAT, Z. Burgologija. Srednjovjekovni utvrđeni gradovi kontinentalne Hrvatske, Zagreb, 2014.

Hrvatska i Europa : kultura, znanost i umjetnost Svezak 1. Srednji vijek: (VII.-XII. stoljeće): rano doba hrvatske kulture, Zagreb, 2007. (odgovarajuća poglavlja)

I Goti, Milano 1994.

I Longobardi, Milano 1990.

KNIFIC, T., NEBERGOJ, T. Srednjeveške zgodbe s stičišča svetov, Ljubljana, 2016.

KOVAČEVIĆ, J. Avarski kaganat, Beograd 1977.

SIVEC, I. Karantansko-ketlaški kulturni krug, Rani srednji vijek (Umjetnost na tlu Jugoslavije), Beograd – Zagreb – Mostar, 1986.

	Velika ilustrirana povijest svijeta, ur.: Gérard Du Ry van Beest Holle i suradnici, sv. 9 i 10, Rijeka, 1977. (odgovarajuća poglavlja) VINSKI, Z. Epoha seobe naroda, Rani srednji vijek (Umjetnost na tlu Jugoslavije), Beograd – Zagreb – Mostar, 1986.
--	---

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: naziv: Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka		
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	Prof. dr. sc. Robert Matijašić, nositelj Doc. dr. sc. Katarina Gerometta, nositelj Doc. dr. sc. Siniša Radović, nositelj		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	Prijediplomska
Semestar	Ljetni	Godina studija	I.
Mjesto izvođenja	Filozofski fakultet (Ul. Alda Negrija 6), teren	Jezik izvođenja (drugi jezici)	Hrvatski
Broj ECTS bodova	9	Broj sati u semestru	60P – 15V – 15S
Preduvjeti za upis i/ili za svladavanje	Nema preduvjeta za upis kolegija.		
Korelativnost	Uvod u arheologiju: Ljudske zajednice u prošlosti, Uvod u staru povijest hrvatskih zemalja, Terenska praksa I., Terenska praksa II., Terenska praksa III.		
Cilj kolegija	Cilj kolegija je osposobiti studente za razumijevanje i interpretaciju dinamičnih odnosa između ljudskih zajednica i prirodnog okoliša uz primjenu interdisciplinarnih pristupa.		
Ishodi učenja	1. Objasniti temeljne teorijske koncepte arheologije krajolika i paleoekologije čovjeka te njihovu ulogu u interpretaciji prošlih društava. 2. Analizirati arheološki krajolik kao rezultat dugotrajnih interakcija između čovjeka i prirodnog okoliša. 3. Prepoznati i interpretirati osnovne arheološke, geoarheološke i arheozoološke pokazatelje u kontekstu rekonstrukcije okoliša. 4. Prepoznati glavne kosturne elemente nekoliko najčešćih životinjskih vrsta.		

	5. Razumjeti značenje životinjskih ostataka na arheološkim nalazištima. 6. Vrednovati interdisciplinarne metode u proučavanju krajolika i okoliša.				
Sadržaj kolegija	TEMATSKA CJELINA 1 – ARHEOLOGIJA KRAJOLIKA I ARHEOLOGIJA OKOLIŠA (prof. dr. sc. Robert Matijašić 15P, 8V i doc. dr. sc. Katarina Gerometta 15P, 7V, 5S) - Osnovni pojmovi i definicije: arheologija krajolika, arheologija okoliša, paleoekologija čovjeka. - Teorijski pristupi i povijest istraživanja. - Metode istraživanja krajolika. - Paleookolišni proxy podaci. - Krajolik lovaca - ribolovaca – skupljača. - Agrarni krajolik. - Naselja i komunikacije u krajoliku. - Moć i vjerovanje u krajoliku. - Krajolik katastrofa (potresi, poplave, vulkani). - Morski i primorski krajolik. TEMATSKA CJELINA 2 – GEOARHEOLOGIJA (Doc. dr. sc. Katarina Gerometta 15P, 10S) - Definicija i razvoj discipline. - Terenske metode uzorkovanja i istraživanja. - Laboratorijske metode istraživanja. - Prirodni procesi. - Antropogeni procesi. - Posttaložni procesi. - Geoarheologija različitih tipova nalazišta. TEMATSKA CJELINA – ARHEOZOOLOGIJA (Doc. dr. sc. Siniša Radović) - Uvod i povijest istraživanja. - Vrste arheozooloških ostataka. - Metode uzorkovanja i arheozoološke analize. - Tafonomija kralješnjaka. - Rekonstrukcija paleookoliša. - Strategije preživljavanja u paleolitiku i mezolitiku. - Stočarstvo i arheozoologija urbanih sredina. - Simbolično značenje životinja i njihova uloga u pogrebnim ritualima. - Uvod u biomolekularnu arheozoologiju (stabilni izotopi, ZooMS, aDNA).				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	ECTS	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	Pohađanje P, V, S	1-6	90	3	0 %
	Projektni zadatak	1-3, 6	60	2	25 %
	Esej	1-3, 6	39	1.3	25 %
	Kviz test 1	1, 3	39	1.3	25 %
	Kviz test 2	1, 4, 5	42	1.4	25 %
	Ukupno		270	9	100 %
	1. Pohađanje nastave: student/studentica je dužan pohađati nastavu. 2. Vrednovanje: kolegij se vrednuje u potpunosti tijekom nastave kroz				

	kontinuirano praćenje (100%), bez završnog ispita. Da bi položio/položila kolegij, student/studentica mora položiti sve komponente. Ukoliko student/studentica ne položi sve komponente tijekom nastave, komponente koje nije položio/položila polaže na ispitnom roku. TEMATSKA CJELINA 1 – ARHEOLOGIJA KRAJOLIKA I ARHEOLOGIJA OKOLIŠA Projektni zadatak - studija slučaja: student/ica samostalno provodi integriranu analizu odabranog arheološkog krajolika koristeći topografske podatke, LiDAR snimke, povijesne i suvremene kartografske izvore te zračne fotografije i sl. Na temelju prostorne distribucije nalazišta i dostupnih okolišnih resursa predlaže interpretaciju organizacije prostora i teritorijalnih strategija. Rezultate analize student usmeno izlaže i argumentira pred nastavnikom i kolegama. Kraći analitički esej o odabranim temama. TEMATSKA CJELINA 2 – GEOARHEOLOGIJA Kviz test TEMATSKA CJELINA 3 – ARHEOZOOLOGIJA: Kviz test Studenti će na nastavi stjecati znanja i usvajati vještine verbalnim (pripovijedanje, objašnjavanje i razgovor), vizualnom (demonstracija) i iskustvenim (terenske vježbe) metodama. Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu 2. Izraditi projektni zadatak i usmeno izložiti rezultate. 3. Napisati kratki analitički esej. 4. Položiti dva kviz testa.
Rokovi ispita i kolokvija	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Nastavni materijali studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni
Literatura	Obvezna:

TEMATSKA CJELINA 1

1. Predrag Novaković, Arheologija prostora i arheologija krajolika, u: Boris Olujić (ur.), Povijest u kršu, zbornik radova projekta «Naselja i komunikacije u kontekstu veza jadranskog priobalja i unutrašnjosti», FFPress, Zagreb 2008, 15-54.
2. Ian G. Simmons, Globalna povijest okoliša, Disput, Zagreb, 2010., str. 29-57.
3. Lukas Thommen, An Environmental History of Ancient Greece and Rome, Cambridge University Press, 2012.
4. Kevin Walsh, The Archaeology of Mediterranean Landscapes. Human-Environment Interaction from the Neolithic to the Roman Period, Cambridge University Press, 2014.

TEMATSKA CJELINA 2

5. Panagiotis Karkanis, Paul Goldberg, Reconstructing Archaeological Sites. Understanding the Geoarchaeological Matrix, Wiley Blackwell, 2019.

TEMATSKA CJELINA 3

6. Andrić, M., Tolar, T., Radović, S., Toškan, B., Gerometta, K., 2024: Arheologija okoliša i paleoekologije: palinologija, arheobotanika, arheozoologija, geoarheologija. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, ZRC SAZU. (poglavljja o arheozoologiji, otvoreni pristup: <https://urn.nsk.hr/urn:nbh:hr:137:266184>).

Izborna:

TEMATSKA CJELINA 1

1. John Chapman et al., The Changing Face of Dalmatia, Archaeological and Ecological Studies in a Mediterranean Landscape, Leicester University Press; The Society of Antiquaries of London, London 1996.
2. Phillipe Leveau, Frédéric Trément, Kevin Walsh, Graeme Barker (ur.), Environmental Reconstruction in Mediterranean Landscape Archaeology, The Archaeology of Mediterranean Landscapes, 2, Oxbowbooks, 1999.
3. Robert Delort, François Walter, Povijest europskog okoliša, Barbat; Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb 2002.
4. Fernan Brodel, Sredozemlje u starom veku, Akademska knjiga, Novi Sad, 2007.
5. Alain Bouet, Florence Verdin (ur.) Territoires et paysages de l'âge du fer au Moyen Âge. Mélanges offerts à Philippe Leveau, Ausonius Editions, Mémoires 16, Bordeaux 2005, 171-226.
6. Borna Fürst-Bjeliš, Marin Cvitanović, Hrvoje Petrić, Što je povijest okoliša u Hrvatskoj (pogovor), u: J. Donald Hughes, Što je povijest okoliša?, Disput, Zagreb, 2011, 175-198.
7. Eric Fouache et al., Morska razina u rimsko doba na području Istre, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 37, 2004, 173-190. 36.

TEMATSKA CJELINA 2

8. Andrić, M., Tolar, T., Radović, S., Toškan, B., Gerometta, K., 2024: Arheologija okoliša i paleoekologije: palinologija, arheobotanika, arheozoologija, geoarheologija. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, ZRC SAZU. (poglavljja o geoarheologiji, otvoreni pristup: <https://urn.nsk.hr/urn:nbh:hr:137:266184>).

	9. Paul Goldberg, Richard I. Macphail, Practical and Theoretical Geoarchaeology, Blackwell Publishing Ltd., 2006. TEMATSKA CJELINA 3 10. Simon J.M. Davis, The Archaeology of Animals, Routledge, 1987. 11. Elizabeth J. Reitz, Elizabeth S. Wing, Zooarchaeology, Cambridge University Press, 1999., 12-31, 110-238.
--	---

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: 189253 (A) naziv: Terenska praksa I.		
Nastavnik Suradnik	Prof. dr. sc. Robert Matijašić Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Ljetni	Godina studija	I.
Mjesto izvođenja	Arheološka nalazišta	Jezik izvođenja	Hrvatski (talijanski)
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	0 P – 90 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.		
Korelativnost	Kolegij korelira sa svim stručnim kolegijima na preddiplomskom studiju arheologije, a osobito s kolegijima Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Procesi formiranja arheoloških nalazišta i Zaštita arheoloških spomenika.		
Cilj kolegija	Temeljni cilj kolegija jest usvajanje praktičnih, manjim dijelom teorijskih, znanja o metodama i vrstama arheološkog iskopavanja, dokumentiranja nalazišta i nalaza, arheološkom pregledu terena, rekognosciranju i reambulaciji terena te preventivnoj zaštiti arheoloških nalazišta po završetku istraživanja, kao i primjena teorijskih znanja stečenih na nastavi u praktičnom radu.		

Ishodi učenja	1. Prepoznati, objasniti i usporediti različite tipove arheoloških nalazišta i kulturno-povijesne baštine. 2. Primijeniti teorijska znanja stečena na nastavi u praktičnom radu. 3. Koristiti se terenskim arheološkim instrumentarijem. 4. Objasniti i kritički vrednovati različite metode terenskog arheološkog istraživanja 5. Upotrijebiti i povezati rezultate i zaključke istraživanja arheologiji srodnih disciplina (povijest, povijest umjetnosti, epigrafija, etnologija, antropologija).				
Sadržaj kolegija	Rad na istraživanju arheoloških nalazišta: arheološka iskapanja, arheološki pregledi terena, rekognosciranja i reambulacije terena.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	Aktivno sudjelovanje u terenskoj praksi	1-5	90	2,73	90%
	Dnevnik terenske prakse	1-5	8	0,27	10%
	ukupno		90	3	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): <u>Studenti su dužni pohađati terensku praksu 90 sati.</u> U skladu s ciljem kolegija, prema kojem je osnovno usvajanje praktičkih znanja o arheološkom terenskom istraživanju te primjena teorijskih znanja stečenih na nastavi u praktičnom radu. <u>Studenti tijekom terenske prakse vode dnevnik terenske prakse s osvrtom na vještina i znanja koje su usvojili na terenskoj praksi.</u> Nije predviđen završni ispit ili drugi oblici provjere znanja. S obzirom na to, kolegij se ne ocjenjuje, studenti ostvaruju 3 ECTS boda pohađanjem terenske prakse.				
Studentske obveze	Aktivno sudjelovati u terenskoj praksi i vođenje dnevnika terenske prakse.				
Rokovi ispita	Terenska nastava će se organizirati u skladu s obavezama profesora i studenata, vremenskim prilikama, provođenjem istraživanja u sklopu projekata.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.				

Literatura	Obvezna:
	Izborna: 1. BARKER, PH., 2000. [1993.] – Philip Barker, <i>Tehnike arheološkog iskopavanja</i>, Split. Prijevod izvornika: <i>Techniques of Archaeological Excavations</i>, B. T. Batsford Ltd., London. 2. HARRIS, E., 1989. – Edvard C. Harris, <i>Načela arheološke stratigrafije</i>, Ljubljana. 3. RENFREW, C., BAHN, A., 2012. (Ili neko od starijih izdanja) – Colin Renfrew, Paul Bahn, <i>Archaeology: Theories, Methods and Practice</i>, London.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: 226614 naziv: Obrada antičkih nalaza		
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Ana Konestra		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Zimski	Godina studija	II.
Mjesto izvođenja	Učionica/arheološki praktikum (Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	15 P – 15 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Upisana druga godina studija.		
Korelativnost	Uvod u antičku arheologiju, Antička arheologija u Hrvatskoj, Obrada prapovijesnih nalaza, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza.		
Cilj kolegija	Cilj kolegija je upoznati studente s različitim vrstama i osnovnim tipologijama antičkih nalaza, načinom njihove izrade i korištenja, metodologijom obrade i kontekstualne analize.		
Ishodi učenja	1. Prepoznati i klasificirati različite vrste pokretnih antičkih nalaza 2. Primijeniti tipološku analizu na različite vrste pokretnih antičkih nalaza 3. Analizirati kontekst pronalaska i funkcionalno interpretirati pokretne nalaze 4. Primijeniti stečeno znanje u kontekstualnoj i kronološkoj interpretaciji antičkih pokretnih nalaza		

Sadržaj kolegija	1. Antički pokretni nalazi - podjela prema materijalima i primarnoj namjeni 2. Proizvodnja predmeta od različitih materijala i životni ciklus predmeta u antici 3. Pristupi i metodologija obrade antičkih nalaza 4. Osnovne tipologije i kronologija antičkih pokretnih nalaza 5. Interpretacija antičkih nalaza u kontekstu arheološkog zapisa, uloga pokretnih nalaza u interpretaciji antičkih lokaliteta				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, V	1-4	22,5	0,75	0 %
	aktivnosti u nastavi i priprema za nastavu	1-4	10	0,33	10 %
	Pisani rad	1-4	20	0,66	30 %
	ispit (pismeni)	1-4	37,5	1,25	60 %
	ukupno		90	3	100 %
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Pohađanje nastave: student/studentica je dužan pohađati nastavu. Nema udio u ocjeni, jer se za pohađanje nastave nije potrebno pripremati. 2. Aktivnost u nastavi: vrednuje se aktivnost studenta u raspravi i priprema studenta za aktivno sudjelovanje u nastavi čitanjem zadane literature i rješavanjem samostalnih zadataka, najviše do 10%. Aktivnost u nastavi vrednuje se na sljedeći način: 10% = pokazuje visoki stupanj zainteresiranosti, priprema se za nastavu (literatura, zadaci), postavlja pitanja, problematizira sadržaj. 7,5% = priprema se za nastavu (literatura, zadaci), sudjeluje u nastavi i problematizira sadržaj. 5% = uglavnom se priprema za nastavu (literatura, zadaci), sudjeluje u nastavi s osrednjim stupnjem zainteresiranosti. 2,5% = rijetko se priprema za nastavu (literatura, zadaci), povremeno sudjeluje u raspravama s niskim stupnjem zainteresiranosti. 0% = ne priprema se za nastavu i ne sudjeluje u raspravama. 3. Pisani rad: Student mora napisati seminar s temom iz sadržaja kolegija. Pisani rad se vrednuje temeljem cjelovitosti obrade teme, konzultacije relevantne literature, strukturiranosti rada i jasnoće pisanog izražavanja. Rad mora biti napisan prema akademskim pravilima uz adekvatno navođenje bibliografskih referenci i s pravilno strukturiranim popisom literature. Opseg rada treba biti od 8 do 10 kartica teksta (14400 - 18000 znakova s prazninama) te može sadržavati ilustracije koje su jasno povezane sa sadržajem teksta. Vrednuje se do najviše 30% udjela u ocjeni. Seminar se vrednuje na sljedeći način: 30% = Rad je napisan uz razumijevanje teme, korištenje relevantne literature, pravilno je strukturiran i napisan je prema akademskim				

	pravilima, student/studentica izvrsno vlada obrađenim gradivom. 22,5% = Rad je napisan uz razumijevanje teme, strukturiran je uz manje nedostatke/korištena literatura je ograničena i napisan je prema akademskim pravilima, student/studentica vrlo dobro vlada obrađenim gradivom. 15% = Rad je napisan uz analizu problema, osrednje je strukturiran/korišten mali broj izvora, ali je napisan prema akademskim pravilima. Student/studentica osrednje vlada obrađenim gradivom. 7,5% = Rad je napisan uz površnu analizu problema, nije pravilno strukturiran, nije korištena relevantna literatura/nisu ispoštovana sva akademska pravilima. Student/studentica slabo vlada obrađenim gradivom. 0,0% = Rad nije napisan ili je napisan bez poštivanja akademskih pravila/bez strukture. 4. Završni ispit: pismeni ispit Završni se ispit sastoji od 20 pitanja te se ukupno ocjenjuje sa 60% udjela u ocjeni. Ispit se sastoji od dviju vrsta pitanja: 10 pitanja donosi po 2 boda (pitanje i potpitanje; izbor između ponuđenih odgovora (a-d) – 1 bod za svaki ispravan odgovor); 10 pitanja donosi po 4 boda (duži opisni odgovori, interpretacija slikovnih prikaza i sl.). Student/studentica koji točno riješe manje od 50% ispita (manje od 30 bodova) dobivaju 0% udjela u ocjeni i moraju ponovo pisati završni ispit. U konačnu ocjenu ulazi ispunjavanje svih navedenih obveza. Studenti će na nastavi stjecati znanja i usvajati vještine verbalnim (predavanje, objašnjavanje i razgovor) i vizualnim (demonstracija) metodama. Također i putem praktičnih vježbi prilikom obrade arheoloških nalaza. Prema <i>Pravilniku o ocjenjivanju</i> konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. 2. Ostvariti minimalno 20% udjela u ocjeni tijekom nastave i kroz pisani rad. 3. Položiti završni ispit s najmanje 30 bodova (30% udjela u ocjeni)
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u.

Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Kolegij obuhvaća praktičan rad u terenskim ili laboratorijskim uvjetima. Provodi se kroz usmenu nastavu i pisanje seminarskih radova. Nastavni materijali su izrađeni kroz Power Point prezentacije te upotrebu knjiga i članaka koje su dio obavezne literature. U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: BORZIĆ, I., <i>Keramički nalazi iz legijskog logora Burnum</i>, Šibenik- Puljane, Nacionalni park Krka, 2020 (Uvodni dijelovi svake keramičke vrste, ukupno 43 str.) GREGL, Z., LAZAR, I. <i>Bakar. Staklo iz rimske nekropole</i>, Zagreb, str. 49-96 (23,5 str. na hrvatskom) JADRIĆ-KUČAN, I., ZANINOVIĆ, J., <i>Fibule iz Arheološke zbirke Burnum</i>, Drniš - Šibenik - Zadar, 2015. (izbor, ukupno 33 str.) KONESTRA, LIPOVAC VRKLJAN, G., ŠILJEG, B., Asortiman građevinske keramike iz keramičarske radionice Sexta Me(u)tillia Maxima u Crikvenici (Hrvatska), <i>Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu</i> 37, 2020, 73–98 (12,5 str. na hrvatskom) KONESTRA, A., GLAVAŠ, V., <i>Senj-Štela: povezanost i potrošnja antičkoga grada kroz keramičke nalaze</i>, 2024, Zadar (poglavlje: Kuhinjsko posuđe: 39-54) (15 str. na hrvatskom) KOŠČEVIĆ, R. <i>Antička bronca iz Siska</i>, Zagreb, 1991, str. 86-116 (40 str.) LAZAR, I., <i>The Roman Glass of Slovenia</i>, ZRC SAZU, Ljubljana, 2003, str. 214-230 (16 str. na engleskom) MARIN, E. (ur.), 2002. <i>Longae Salonae</i>, 1 i 2, Split. (izabrana poglavlja: Kozmetički pribor, Jantar, Naušnice, Metalno prstenje, Predmeti za šivanje, tkanje i pređenje, Stakleni balzamarij (385-383) – ukupno 43 str. na hrvatskom) MARŠIĆ, D. Nadgrobna umjetnost u južnom dijelu Ilirika (Istra i Dalmacija), <i>Klasični Rim na tlu Hrvatske. Arhitektura, urbanizam, skulptura</i>, katalog izložbe, Zagreb: Klovićevi dvori, 2014, 173-181. (8 str.) PARICA, M. Istočnomediterranska keramika iz antičke luke u Pakoštanima, <i>Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu</i> 25, 2008, 81-96 (7 str. na hrvatskom) PEŠIĆ, M. (2019), Afrički import iz hrvatskog podmorja od I. do V. stoljeća, 2019., doktorska disertacija, Sveučilište u Zadru, Zadar. (Izabrani dijelovi: Amfore: 178-188; Afrička sigilata: 250-274; Afričko kuhinjsko posuđe: 306-309; Communes: 320-323; Afričke uljanice: 326-331)(ukupno 45 str.) RADIĆ ROSSI, I., BORZIĆ, I. <i>Brodolom rimskog trgovačkog broda kod rta Glavat na Mljetu</i>, Zadar, 2022, (izabrani dijelovi: Kampanska kuhinjska keramika, str. 60-68; Sirovine – Sirovo staklo, Sirovine na bazi olova, str. 86-97; Zaključne napomene, str. 105-118)(32 str. na hrvatskom) ROMANOVIĆ, D., Ribarski alat i pribor iz slojeva antičke luke u Zatonu kod Nina, <i>Diadora</i> 33/34, 2019-2020, 225-245 i table (10 str. na hrvatskom)

STARAC, A., Rimske svjetiljke iz nekropole na Marsovom polju u Puli, *Histria archaeologica* 22-23, 1991-1992, str. 4-18 i table (14 str. na hrvatskom)

STARAC, A., Rimske stele u Istriji, *Histria archaeologica* 31, 2000, 61-132 (str. 61-86, prilog 3b i karte (25 str.))

STARAC, A., Depozit amfora u četvrti sv. Teodora, Pula, u: *Jurišićev zbornik, Zbornik radova posvećenih uspomeni na Mariju Jurišića*, Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod Vlade Republike Hrvatske ; Međunarodni centar za podvodnu arheologiju u Zadru, 2009. str. 379-389. (10 str.)

STARAC, A., Pribor za liječenje, osobnu higijenu i uljepšavanje iz antičke zbirke Arheološkog muzeja Istre, *Diadora* 36, 2022, str. 8-43 i table (17,5 str. na hrvatskom)

STARAC, A., *Tragovima kamenoklesara. Arheoloski nalazi u ulici Porta Stovagnaga*, Arheološki muzej Istre, Pula. 2006 (poglavlje „Skulptura u mramoru“, str. 63-71. (8 str.))

STARAC, A., Rimski alat i pribor za obrte, poljoprivredu, stočarstvo i druge namjene u Arheološkom muzeju Istre, *Histria archaeologica*, 54/2023, str. 58-93 i table (17,5 str. na hrvatskom)

STARAC, A., Rimske posude od bakrene slitine u Arheološkom muzeju Istre, *Diadora* 38, 2024, str. 37-72 i table (17,5 str. na hrvatskom)

845°C - *Ad Turres*, Konestra, A., Rosić, T. (ur.), katalog izložbe, Crikvenica, 2016. (izabrana podglavlja: Osnutak i djelovanje keramičarske radionice, 41-50; Proizvodi radionice, 53-70) (ukupno 26 str.)

UKUPNO: 463,5 str.

Izborna:

ARDIS, C., MANTOVANI, V., SCHINDLER KAUELKA, E. Trent'anni di "Quaderni": riflessioni attorno alcune forme in ceramica grezza e depurata, *Quaderni Friulani di Archaeologia* XXIX, 2019, 79-198.

Atlante delle forme ceramiche, I, II. Enciclopedia dell' Arte Antica, Treccani, Roma 1981, 1985.

BLAGG, T.F.C., Tools and Techniques of the Roman Stonemason in Britain, *Britannia* 7, 1976, 152-172.

BONIFAY, M. *Etudes sur la céramique romaine tardive d'Afrique*, BAR International Series, 1301, Oxford, 2004.

BRUSIĆ, Z. *Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia*, BAR International Series, 817, Oxford 1999.

BULJEVIĆ, Z. Ranorimsko salonitansko i tilurijsko stakleno posuđe u kontekstu nalaza staklenog posuđa s područja provincije Dalmacije, doktorska disertacija, Zagreb, 2016.

CAMBI, N. *Antika*, Zagreb, 2002.

CAMBI, N. *Sarkofazi lokalne produkcije u rimskoj Dalmaciji*, Split, 2010.

CALVI, M. C. *I vetri romani del Museo di Aquileia*, Aquileia, 1968.

CARAVALE, A., TOFFOLETTI, I. *Anfore antiche; conoscerle e identificarle*, Formello, 1997.

Conspectus formarum terrae sigillatae italico modo confecta, Bonn, 1990.

CVETKO, M., *Rimski zavjetni žrtvenici s područja Hrvatske*, . Zagreb, 2022.

FURLAN, G., When Absence Means Things Are Going: Well: Waste Disposal in Roman Towns and its Impact on the Record as Observed in Aquileia, *European Journal of Archaeology* 20 (2) 2017, 317–345.

GIANNICHEDDA E., Lo scavo, i residui, l'affidabilità stratigrafica, *Facta A Journal of Roman Material Culture Studies*, 1, 2007, 51-64.

HARLOW, M., NOSCH, M.-L., Weaving the Threads: methodologies in textile and dress research for the Greek and Roman world– the state of the art and the case for cross-disciplinarity, u: *Greek and Roman Textiles and Dress: an interdisciplinary anthology*, Oxbow, Oxford, 2014, 1-33.

HAYES, J. W. *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, London, 1997.

HAYES, J. W., *Late Roman Pottery*, London, 1972

ISINGS, C. *Roman glass from dated finds* (Archaeologica traiectina, 2), Groningen, 1957.

KEAY, S. J. *Late Roman Amphorae in the Western Mediterranean. A typology and economic study: the Catalan evidence*, Oxford, 1984.

KOŠČEVIĆ, R. *Antičke fibule s područja Siska*, Zagreb, 1980.

OŽANIĆ ROGULJIĆ, I., BORZIĆ, I. (2018), Hispanic products in Dalmatia and the Croatian part of Roman Pannonia, *Rei Cretariae Romanae Fautores Acta*, 45, 511–523.

PEÑA, J. T., *Roman Pottery in the Archaeological Record*, Cambridge, 2007.

PIERI, D. *Le commerce du vin oriental à l'époque Byzantine (Vè-VIIè siècles): le témoignage des amphores en Gaule*, Beyrouth, 2005.

SANDS, R. Wood, Craft, and People: the potential and challenges of wooden objects from Roman contexts, u: *Supplying the Roman Empire. Proceedings of the 25th International Congress of Roman Frontier Studies* 4, Sidestone press, Leiden, 47-54.

SCHINDLER KAUELKA, E. *Die dünnwandige Gebrauchskeramik vom Magdalensberg*, Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 2, Klagenfurt, 1975.

STARAC, A. *Reljefni prikazi na rimskim nadgrobnim spomenicima*, Pula, 2006.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA

STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE

Kod i naziv kolegija	Kod: 200830 Arheologija krajolika starog Sredozemlja		
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	prof. dr. sc. Robert Matijašić http://unipu.hr/index.php?id=415&L=0%252F doc. dr. sc. Katarina Gerometta http://www.unipu.hr/index.php?id=1378&L=1%22		
Studijski program	prijediplomski studij arheologije		
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Diplomski
Semestar	Zimski	Godina studija	II.
Mjesto izvođenja	Dvorana (Ul. Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski (engleski)
Broj ECTS bodova	4	Broj sati u semestru	30P – 15V – 0S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta		
Korelativnost	Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka, Prostor Hrvatske od prapovijesti do novog vijeka, Teorije i metode arheoloških istraživanja.		
Cilj kolegija	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente s dinamičkim procesima promjene krajolika Sredozemlja u razdoblju od prapovijesti do kraja antike, s osvrtom na globalne okolnosti.		
Ishodi učenja	1. Opisati osnovna zbivanja i procese bitne za promjene u krajoliku. 2. Objasniti temeljne pojmove. 3. Povezivati zbivanja i procese u cjelinu. 4. Raščlaniti uzročno posljedične veze između čovjeka i krajolika. 5. Kritički vrednovati izvore, zbivanja i procese.		
Sadržaj kolegija	Kolegij obuhvaća slijedeće sadržaje: 1. Definicija krajolika. Zemljopisne i vremenske odrednice 2. Metode istraživanja krajolika 3. Krajolik lovaca – skupljača 4. Agrarni krajolik u prapovijesti 5. Agrarni krajolik u antici 6. Naselja i komunikacije u krajoliku u prapovijesti 7. Naselja i komunikacije u krajoliku u antici 8. Moć i vjerovanje u krajoliku u prapovijesti 9. Moć i vjerovanje u krajoliku u antici 10. Krajolik katastrofa (potresi, poplave, vulkani) u prapovijesti 11. Krajolik katastrofa (potresi, poplave, vulkani) u antici 12. Morski i primorski krajolik u prapovijesti 13. Morski i primorski krajolik u antici 14. Krajolik Istre i Dalmacije u prapovijesti 15. Krajolik Istre i Dalmacije u antici		

Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	<table><tr><th>Obveze</th><th>Ishodi</th><th>Sati</th><th>ECTS*</th><th>Maksimalni udio u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>predavanja</td><td>1-5</td><td>22,5</td><td>0,75</td><td>0%</td></tr><tr><td>terenske vježbe</td><td>1-5</td><td>12</td><td>0,4</td><td>20%</td></tr><tr><td>ispit (pismeni)</td><td>1-5</td><td>63</td><td>2,85</td><td>80%</td></tr><tr><td>ukupno</td><td></td><td>112</td><td>4</td><td>100%</td></tr></table>	Obveze	Ishodi	Sati	ECTS*	Maksimalni udio u ocjeni (%)	predavanja	1-5	22,5	0,75	0%	terenske vježbe	1-5	12	0,4	20%	ispit (pismeni)	1-5	63	2,85	80%	ukupno		112	4	100%
	Obveze	Ishodi	Sati	ECTS*	Maksimalni udio u ocjeni (%)																					
	predavanja	1-5	22,5	0,75	0%																					
	terenske vježbe	1-5	12	0,4	20%																					
	ispit (pismeni)	1-5	63	2,85	80%																					
	ukupno		112	4	100%																					
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):																									
	1. Terenske vježbe: tijekom nastave priređuje se odlazak na teren kojim studenti usvajaju i pokazuju praktične vještine (upotreba GPS-a, snalaženje na kartama, zračnim i satelitskim fotografijama, Lidar-u u terenskom okruženju).																									
	2. Završni ispit: sastoji se od pisanog testa s 10 pitanja. Student/studentica koji na završnom ispitu stekne manje od polovice točnih odgovora, dobiva 0% udjela u ocjeni i mora ponoviti završni ispit. Završni ispit nosi najviše 80% ocjene.																									
	Student/studentica <u>umjesto</u> polaganja završnog ispita može izraditi seminarski rad opsega oko 10 kartica (svaka kartica iznosi 1800 znakova). Nakon prihvaćenog pisanog oblika seminarskog rada, student/studentica pristupa obrani seminarskog rada koja se sastoji od usmenog izlaganja i odgovaranja na pitanja ograničena na gradivo unutar literature korištene u izradi seminarskog rada. Seminarski rad i njegova obrana ocjenjuje se u rasponu od 0-80% udjela u ocjeni. Student/studentica koji iz seminarskog rada stekne ukupno (pismeni rad i izlaganje) manje od 40%, dobiva 0% udjela u ocjeni i mora ponoviti seminarski rad ili položiti završni ispit.																									
U konačnu ocjenu ulazi ispunjavanje svih navedenih obveza.																										
Studenti će na nastavi stjecati znanja i usvajati vještine verbalnim (pripovijedanje, objašnjavanje i razgovor) i vizualnim (demonstracija) metodama, te praktičnim radom.																										
Prema Pravilniku o ocjenjivanju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:																										
<table><tr><td>5 (izvrstan)</td><td>= 89 – 100% ocjene</td></tr><tr><td>4 (vrlo dobar)</td><td>= 76 – 88,9% ocjene</td></tr><tr><td>3 (dobar)</td><td>= 63 – 75,9% ocjene</td></tr><tr><td>2 (dovoljan)</td><td>= 50 – 62,9% ocjene</td></tr></table>					5 (izvrstan)	= 89 – 100% ocjene	4 (vrlo dobar)	= 76 – 88,9% ocjene	3 (dobar)	= 63 – 75,9% ocjene	2 (dovoljan)	= 50 – 62,9% ocjene														
5 (izvrstan)	= 89 – 100% ocjene																									
4 (vrlo dobar)	= 76 – 88,9% ocjene																									
3 (dobar)	= 63 – 75,9% ocjene																									
2 (dovoljan)	= 50 – 62,9% ocjene																									
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. 2. Odraditi terenske vježbe. 3. Položiti završni ispit ili napisati, usmeno izložiti i obraniti seminarski rad opsega oko 10 kartica (1 kartica=1800 znakova).																									
Rokovi ispita i kolokvija	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u. Prvi kolokvij piše se u studenom, drugi u siječnju.																									
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Vježbe se odnose na praktičan rad u terenskim uvjetima. Vježbe će se izvoditi u sklopu projekata i aktivnosti Centra za interdisciplinarna arheološka istraživanja krajolika. Nastavni materijali (Power Point prezentacije i dio obavezne literature) studentima će biti dostupni na e-učenju. Kontaktiranje s nastavnicima moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na e-učenju i sveučilišnim mrežnim stranicama.																									

	Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama i e-učenju.
Literatura	Obvezna: 1. Predrag Novaković, Arheologija prostora i arheologija krajolika, u: Boris Olujić (ur.), Povijest u kršu, zbornik radova projekta «Naselja i komunikacije u kontekstu veza jadranskog priobalja i unutrašnjosti», FFPress, Zagreb 2008, 15-54. (40 str.) 2. Ian G. Simmons, Globalna povijest okoliša, Disput, Zagreb, 2010., str. 29-57. (30 str.) 3. Lukas Thommen, An Environmental History of Ancient Greece and Rome, Cambridge University Press, 2012. (150 str.) 4. Kevin Walsh, The Archaeology of Mediterranean Landscapes. Human-Environment Interaction from the Neolithic to the Roman Period, Cambridge University Press, 2014. (300 str.) Izborna: 1. John Chapman et al., The Changing Face of Dalmatia, Archaeological and Ecological Studies in a Mediterranean Landscape, Leicester University Press; The Society of Antiquaries of London, London 1996. 2. Phillipe Leveau, Frédéric Trément, Kevin Walsh, Graeme Barker (ur.), Environmental Reconstruction in Mediterranean Landscape Archaeology, The Archaeology of Mediterranean Landscapes, 2, Oxbowbooks, 1999. 3. Robert Delort, François Walter, Povijest europskog okoliša, Barbat; Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb 2002. 4. Eric Fouache et al., Morska razina u rimsko doba na području Istre, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 37, 2004, 173-190. 5. Alain Bouet, Florence Verdin (ur.) Territoires et paysages de l'âge du fer au Moyen Âge. Mélanges offerts à Philippe Leveau, Ausonius Editions, Mémoires 16, Bordeaux 2005, 171-226. 6. Fernan Brodel, Sredozemlje u starom veku, Akademska knjiga, Novi Sad, 2007. 7. Borna Fürst-Bjeliš, Marin Cvitanović, Hrvoje Petrić, Što je povijest okoliša u Hrvatskoj (pogovor), u: J. Donald Hughes, Što je povijest okoliša?, Disput, Zagreb, 2011, 175-198.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	kod: 213226 (A) naziv: Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta				
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Katarina Gerometta				
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	Prijeđiplomski		
Semestar	Zimski	Godina studija	II.		
Mjesto izvođenja	Ul. Alda Negrija 6	Jezik izvođenja	hrvatski (engleski)		
Broj ECTS bodova	4	Broj sati u semestru	30P – 30V – 0S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Upisana druga godina studija.				
Korelativnost	Procesi formiranja arheoloških nalazišta, Obrada antičkih nalaza, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza, Teorijska arheologija, Terenska praksa I, Terenska praksa II, Terenska praksa III.				
Cilj kolegija	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa suvremenim metodama arheoloških istraživanja i dokumentiranja.				
Ishodi učenja	1. Objasniti temeljne pojmove 2. Primijeniti praktična znanja i vještine. 3. Prepoznati, kritički analizirati i objasniti arheološku stratigrafiju. 4. Valorizirati prirodne i tehničke znanosti u arheologiji.				
Sadržaj kolegija	1. Arheološka nalazišta i nalazi. Osnovni pojmovi i definicije. 2. Procesi formiranja nalazišta. 3. Metode terenskog pregleda i iskopavanja arheoloških nalazišta. 4. Uzorkovanje arheoloških nalazišta. 5. Metode datiranja arheoloških nalazišta i nalaza. 6. Dokumentiranje arheoloških nalazišta. 7. Multidisciplinarnost i interdisciplinarnost u arheologiji (prirodne i tehničke znanosti u arheologiji). 8. Arheološka stratigrafija. 9. Arheološka interpretacija.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksi malni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, V	1-5	45	1,5	0%
	kolokvij (praktični zadatak)	1-5	12	0,4	20%
	ispit (usmeni)	1-5	63	2,1	80%

	ukupno	120	4	100%
poučavanja i načini vrednovanja	Prema <i>Pravilniku o ocjenjivanju</i> konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.			
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. 2. Obaviti praktični zadatak (kolokvij). 3. Položiti završni ispit			
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u.			
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Vježbe se odnose na laboratorijski rad, rad s mjernim uređajima, rad na računalu. Nastavni materijali (PowerPoint prezentacije i dio obavezne literature) studentima de biti dostupni na Merlinu. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na Merlinu i sveučilišnim mrežnim stranicama. Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama i Merlinu. U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: mjestu izvođenja kolegija, provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, studentskim obvezama, dostupnoj literaturi. O tome de nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.			
Literatura	Obvezna: - Colin Renfrew, Paul Bahn, <i>Archaeology: Theories, Methods and Practice</i>, Thames and Hudson Ltd., London, 2020. - Panagiotis Karkanas, Paul Goldberg, <i>Reconstructing Archaeological Sites</i>, Wiley Blackwell, 2019. (str. 149-169). Izborna: - Philip Barker, <i>Tehnike arheološkog iskopavanja</i>, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split; Filozofski fakultet u Zadru, Odsjek za arheologiju, Zadar, 2000. - Chandra L. Reedy, <i>Thin section Petrography of Stone and Ceramic Cultural Materials</i>, Archetype Publications Ltd, 2008. - Edward C. Harris, <i>Načela arheološke stratigrafije</i>, Slovensko arheološko društvo, Ljubljana, 1989. - Kevin Greene, Tom Moore, <i>Archaeology, an introduction</i>, Routledge, Oxton/New York, 2010.			

	5. Clive Orton, Sampling in archaeology, Cambridge University Press, 2000. 6. Phil Howard, Archaeological Surveying and Mapping, Recording and Depicting the Landscape, London, New York, 2007. 7. Gavin Lucas, Critical Approaches to Fieldwork, London, 2001. 8. Stewart Reed, Nathan Bailey, Soil Science for Archaeologist, Florida Agricultural and Mechanical University and Southeast Archaeological Center, National Park Service, 2000.
--	--

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: 200832 naziv: Uvod u srednjovjekovnu i novovjekovnu arheologiju		
Nastavnik Suradnik	Doc. dr.sc. Josip Višnjić		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Ljetni	Godina studija	II.
Mjesto izvođenja	Predavaonica	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	5	Broj sati u semestru	45 P – 0 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta		
Korelativnost	Srednjovjekovna i novovjekovna arheologija u Hrvatskoj, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza, Uvod u antičku arheologiju, Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Zaštita arheoloških spomenika		
Cilj kolegija	Upoznati studente s osnovnim terminima, pojmovima, povijesnim procesima i oblicima materijalne kulture srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda te usvajanje temeljnog znanja o arheološkoj slici šireg europskog i bliskoistočnog prostora u navedenom periodu, kao i razvijanje kritičkog promišljanja o arheološkoj problematici navedenog perioda.		
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita studenti će biti sposobni: 1. pravilno definirati periode srednjeg i novog vijeka kroz razvoj povijesnih okolnosti i materijalne kulture, 2. objasniti osnovne termine srednjovjekovne i novovjekovne arheologije nužne za produbljivanje znanja kroz druge kolegije vezane uz predmetni period, 3. prepoznati, klasificirati i povezati različite oblike nepokretnih i pokretnih arheoloških nalaza koji se formiraju i razvijaju tijekom srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda,		

	4. analizirati i kritički vrednovati povijesne procese koji su utjecali na stvaranje različitih oblika materijalne kulture predmetnog perioda, 5. temeljem stečenog znanja moći donositi osnovne zaključke o karakteru i dataciji srednjovjekovnih i novovjekovnih arheoloških nalaza.				
Sadržaj kolegija	1. Povijesni kontekst razvoja srednjovjekovnih i novovjekovnih društava 2. Materijalna, odnosno arheološka ostavština ranosrednjovjekovnog perioda kroz analizu različitih oblika nepokretnih i pokretnih arheoloških nalaza (razdoblje velike seobe naroda, promjene uvjetovane novostvorenom geopolitičkom slikom Europe, period bizantske dominacije Mediteranom, slavenska arheologija, franački period....) 3. Arheološka ostavština perioda razvijenog srednjeg vijeka (otonski period, formiranje različitih državnih tvorevina na tlu Europe, križarski pohodi, feudalno društvo i njegove manifestacije....) 4. Arheološka ostavština kasnosrednjovjekovnog perioda (kriza kasnog srednjeg vijeka, jačanje mletačkog utjecaja na Jadranu, razvoj gradova i stvaranje komunalnog društva) 5. Arheološka ostavština ranonovovjekovnog perioda (snažan razvoj obrtništva i utjecaj na materijalne manifestacije perioda, promjene u geostrateškoj slici Europe i posljedični utjecaj na razvoj različitih područja kontinenta, turska osvajanja i posljedične promjene....)				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	aktivnost u nastavi	1-5	28	0,93	20%
	pohađanje nastave	1-5	33,75	1,12	0%
	ispit (usmeni)	1-5	88,25	2,95	80%
	ukupno		150	5	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Aktivnost u nastavi: vrednuje se sposobnost studenta u prepoznavanju temeljnih pojmova i povezivanju zbivanja i procesa u cjelinu. 2. Završni ispit: sastoji se od usmenog ispita, koji se ocjenjuje s najviše 80% udjela u ocjeni. Usmeni ispit sastoji se od pet pitanja, od kojih se svako pitanje vrednuje s najviše 20% udjela u ocjeni. Prema Pravilniku o ocjenjivanju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: 5 (izvrstan) = 89 – 100% ocjene 4 (vrlo dobar) = 76 – 88,9% ocjene 3 (dobar) = 63 – 75,9% ocjene 2 (dovoljan) = 50 – 62,9% ocjene				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora 1. pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu, 2. svladati propisanu literaturu, 3. uspješno položiti završni usmeni ispit.				
Rokovi ispita	Ispitni rokovi se objavljuju početkom akademske godine za tekuću godinu u ISVU sustavu.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Nastavni materijali studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti				

	službene obavijesti na sveučilišnim mrežnim stranicama: http://www.unipu.hr/index.php?id=532.
Literatura	Obvezna: - FEHRING, G. <i>Srednjovjekovna arheologija</i> (uvod), Zagreb, 2003. - FILIPEC, K. <i>Praishodišta i/ili situacija. Slaveni i Hrvati – do zauzimanja nove domovine</i>, Zagreb, 2020. - <i>Hrvati i Karolinzi. Katalog</i> (ur.: A. Milošević), Split, 2000. - MRKOBRAĐ, D. <i>Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji</i>, Beograd, 1980. - STASOLLA, F. R. <i>Archeologia del Medioevo</i>, Roma, 2023. - SUIĆ, M. <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i>, Zagreb, 2003. (odgovarajuća poglavlja) - Bilješke s predavanja/nastave Izborna: - BELOŠEVIĆ, J. <i>Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća</i>, Zagreb, 1980. - BERTOŠA, S. <i>Svjetska povijest modernoga doba (XVI.-XIX. stoljeće) s posebnim osvrtom na Apeninski poluotok</i>, Zagreb 2004. (odgovarajuća poglavlja) - BRADARA, T.; KRNIJAK, O. <i>Temporis Signa, Arheološka svjedočanstva istarskog novovjekovlja</i>, Pula, 2016. - BRANDT, M. <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i>, Zagreb, 1995. (odgovarajuća poglavlja) - GOLDSTEIN, I. <i>Bizant na Jadranu : Bizant na Jadranu od Justinijana I. do Bazilija I.</i>, Zagreb, 1992. - GOLDSTEIN, I.; GRGIN, B. <i>Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku</i>, Zagreb, 2008. - GUŠTIN, M. <i>Urbana arheologija Kopra</i>, Koper, 2011. - HORVAT, Z. <i>Burgologija. Srednjovjekovni utvrđeni gradovi kontinentalne Hrvatske</i>, Zagreb, 2014. - <i>Hrvatska i Europa : kultura, znanost i umjetnost Svezak 1. Srednji vijek: (VII.-XII. stoljeće): rano doba hrvatske kulture</i>, Zagreb, 2007. (odgovarajuća poglavlja) - <i>I Goti</i>, Milano 1994. - <i>I Longobardi</i>, Milano 1990. - KNIFIC, T., NEBERGOJ, T. <i>Srednjeveške zgodbe s stičišča svetov</i>, Ljubljana, 2016. - KOVAČEVIĆ, J. <i>Avarski kaganat</i>, Beograd 1977. - SIVEC, I. <i>Karantansko-ketlaški kulturni krug, Rani srednji vijek (Umjetnost na tlu Jugoslavije)</i>, Beograd – Zagreb – Mostar, 1986. - <i>Velika ilustrirana povijest svijeta</i>, ur.: Gérard Du Ry van Beest Holle i suradnici, sv. 9 i 10, Rijeka, 1977. (odgovarajuća poglavlja) - VINSKI, Z. <i>Epoha seobe naroda, Rani srednji vijek (Umjetnost na tlu Jugoslavije)</i>, Beograd – Zagreb – Mostar, 1986.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	kod: 200831 naziv: UVOD U ARHEOMETRIJU				
Nastavnik Suradnik	Dr. sc. Tea Zubin Ferri, viši predavač				
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	Prijediplomski		
Semestar	Ljetni	Godina studija	II.		
Mjesto izvođenja	Dvorana (Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja	hrvatski		
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	35P – 0V – 10S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.				
Korelativnost	Obrada prapovijesnih nalaza, Obrada antičkih nalaza, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza, Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta				
Cilj kolegija	Osnovni cilj kolegija je upoznati studente sa suvremenim metodama i tehnologijama karakterizacije arheološke građe (analiza konstitutivnih materijala, izvedbenih tehnika, studija provenijencije, procesi i uzorci propadanja, konzervacija, datiranje).				
Ishodi učenja	1. Objasniti temeljne pojmove 2. Primjeniti praktična znanja i vještine. 3. Analizirati i objasniti arheometrijske rezultate istraživanja. 4. Interpretirati suvremene tehnologije i metode ispitivanja u arheometriji				
Sadržaj kolegija	1. Povijest arheometrije – prve primjene i osnovni pojmovi 2. Multidisciplinarnost i interdisciplinarnost u obradi arheoloških nalaza 3. Namjena arheometrijskog istraživanja arheološke građe 4. Invazivnost i destruktivnost metoda 5. Odabir i uzimanje uzoraka 6. Pregled analitičkih metoda prema vrsti materijala (keramika, metal, staklo, žbuka, pigmenti, kamen, tekstil, organske tvari i prirodne smole) 7. Osnove najzastupljenijih suvremenih analitičkih metoda (svjetlosna mikroskopija, elektronska mikroskopija, rendgenska difrakcija, rendgenska fluorescencija, <i>induktivno spregnuta plazma</i> – masena spektrometrija, Infracrvena spektroskopija u Fourierovoj transformaciji, spektroskopija laserski proizvedene plazme, plinska kromatografija – masena spektrometrija, atomska emisijska i apsorpcijska spektrometrija) 8. Pregled metoda datiranja arheoloških nalaza (datacija pomoću termoluminescencije, datiranje ugljikom 14, datiranje rehidroksilacijom) 9. Osnove statističkih i kemometrijskih metoda u obradi rezultata 10. Arheološka interpretacija nalaza				
Planirane aktivnosti,	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi	Sati	Udio u	Maksim alni

metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja		(navodi se redni broj)		ECTS-u*	udio u ocjeni (%)
	Pohađanje nastave	1-4	33,75	1,13	0
	Aktivnost na nastavi	1-4	0	0	10
	Dva kolokvija	1-4	56,25	1,87	2x45=90
	Završni ispit (opcionalno)	1-4	56,25	1,87	90
	ukupno		90	3	100
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): Praćenje i ocjenjivanje studenata u pravilu se obavlja tijekom nastave (100 % udjela u ukupnoj ocjeni). Student može dobiti ocjenu na temelju ostvarenog udjela u ocjeni tijekom nastave ili pak može pristupiti ispitu ako želi poboljšati postignutu ocjenu, odnosno ispraviti ocjenu za dio gradiva koje nije savladao tijekom nastave, a sve u skladu s ispunjavanjem uvjeta definiranih IPN-om kolegija. 1. Pohađanje nastave nema udjela u ocjeni, no student/studentica je dužan pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnom procesu 2. Aktivnost u nastavi vrednuje se temeljem pripreme za nastavu i aktivnog sudjelovanja u raspravi. Student/studentica može ostvariti najviše 10% udjela u ocjeni aktivnošću na nastavi. 3. Tijekom nastave pišu se dva kolokvija , odnosno dvije pisane provjere znanja, sredinom i krajem semestra. Na svakom kolokviju student/studentica može ostvariti najviše 45% udjela u ocjeni. Pisane provjere znanja sastoje se od 10 pitanja. Točnim odgovorom na svako pitanje student/studentica ostvaruje 4,5% udjela u ocjeni. 4. Završni ispit piše se opcionalno, ukoliko student/ studentica želi poboljšati postignutu ocjenu, odnosno ispraviti ocjenu za dio gradiva koje nije savladao tijekom nastave. Ovisno o dijelu gradiva koji se polaže, na završnom ispitu moguće je ostvariti do najviše 90% udjela u ocjeni. Prema Pravilniku o ocjenjivanju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: 5 (izvrstan) = 89 – 100% ocjene 4 (vrlo dobar) = 76 – 88,9% ocjene 3 (dobar) = 63 – 75,9% ocjene 2 (dovoljan) = 50 – 62,9% ocjene				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. 2. Polagati oba kolokvija ili pristupiti završnom ispitu.				

Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Nastavni materijali (Power Point prezentacije i dio obavezne literature) studentima će biti dostupni na e-učenju. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na e-učenju i sveučilišnim mrežnim stranicama. Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama i e-učenju.
Literatura	Obvezna: 1. J. Vuković, Keramičke studije i arheometrija: između analiza prirodnih nauka i arheološke interpretacije, Etnoantropološki problemi, sv. 3 Beograd, (2017) stranice 683-700. 2. I. Miloglav, Keramika u arheologiji – lončarstvo vučedolske kulture na vinkovačkom području, Acta Musei Cibalensis, Vinkovci-Zagreb (2016) stranice 19-57 i 135-142. 3. H. M. Kuss, U. Telgheder, N. Bader, B. Zimmermann, Modern analytical chemistry in archaeology and arts: An overview, <i>Science & its applications</i> 5:1 (2017) stranice 45-48. 4. H. G. M. Edwards, P. Vandenabeele, Analytical Archaeometry – selected Topics, RSC Publishing UK, 2012, stranice 114-130, 245-314, 345-360, 399-443. 5. Prezentacije predavanja dostupne na e-učenju. Izborna: 1. A. Castellano, M. Martini, E. Sibilis, Elementi di Archeometria, Egea, Milano 2001. 2. E. Ciliberti. G. Spoto, Modern analytical methods in Art and Archeology, New York, Wiley, 2000. 3. A. O. Shepard, Ceramics for the Archaeologist, Carnegie Institution of Washington, 1985, stranice 138-168. 4. M. Pollard, C. Batt, B. Stern, S.M.M. Young, Analytical chemistry in archaeology, Cambridge University Press, 2007. 5. D. A. Skoog, D. M. West, F. J. Holler, Osnove analitičke kemije, Školska knjiga Zagreb, 1999. 6. A. Bugar, B. Mašić, U službi arheologije, Zagreb, Muzej grada Zagreba, 2013.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI JEDNOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	kod: 200833 (A) naziv: Terenska praksa II.				
Nastavnik Suradnik	Prof. dr. sc. Robert Matijašić Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić				
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomski		
Semestar	Ljetni	Godina studija	II.		
Mjesto izvođenja	Arheološka nalazišta	Jezik izvođenja	Hrvatski (talijanski)		
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	0 P – 90 V – 0 S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Upisana druga godina studija.				
Korelativnost	Kolegij korelira sa svim stručnim kolegijima na prijediplomskom studiju arheologije, a osobito s kolegijima Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Procesi formiranja arheoloških nalazišta i Zaštita arheoloških spomenika.				
Cilj kolegija	Temeljni cilj kolegija jest usvajanje praktičnih, manjim dijelom teorijskih, znanja o metodama i vrstama arheološkog iskopavanja, dokumentiranja nalazišta i nalaza, arheološkom pregledu terena, rekognosciranju i reambulaciji terena te preventivnoj zaštiti arheoloških nalazišta po završetku istraživanja, kao i primjena teorijskih znanja stečenih na nastavi u praktičnom radu.				
Ishodi učenja	1. Prepoznati, objasniti i usporediti različite tipove arheoloških nalazišta i kulturno-povijesne baštine. 2. Primijeniti teorijska znanja stečena na nastavi u praktičnom radu. 3. Koristiti se terenskim arheološkim instrumentarijem. 4. Objasniti i kritički vrednovati različite metode terenskog arheološkog istraživanja 5. Upotrijebiti i povezati rezultate i zaključke istraživanja arheologiji srodnih disciplina (povijest, povijest umjetnosti, epigrafija, etnologija, antropologija).				
Sadržaj kolegija	Rad na istraživanju arheoloških nalazišta: arheološka iskapanja, arheološki pregledi terena, rekognosciranja i reambulacije terena.				
	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)

Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Aktivno sudjelovanje u terenskoj praksi	1-5	90	2,73	90%
	Dnevnik terenske prakse	1-5	8	0,27	10%
	ukupno		90	3	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): <u>Studenti su dužni pohađati terensku praksu 90 sati.</u> U skladu s ciljem kolegija, prema kojem je osnovno usvajanje praktičkih znanja o arheološkom terenskom istraživanju te primjena teorijskih znanja stečenih na nastavi u praktičnom radu. <u>Studenti tijekom terenske prakse vode dnevnik terenske prakse s osvrtom na vještina i znanja koje su usvojili na terenskoj praksi.</u> Nije predviđen završni ispit ili drugi oblici provjere znanja. S obzirom na to, kolegij se ne ocjenjuje, studenti ostvaruju 3 ECTS boda pohađanjem terenske prakse.				
Studentske obveze	Aktivno sudjelovati u terenskoj praksi i vođenje dnevnika terenske prakse.				
Rokovi ispita	Terenska nastava će se organizirati u skladu s obavezama profesora i studenata, vremenskim prilikama, provođenjem istraživanja u sklopu projekata.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.				
Literatura	Izborna: 1. BARKER, PH., 2000. [1993.] – Philip Barker, <i>Tehnike arheološkog iskopavanja</i> , Split. Prijevod izvornika: <i>Techniques of Archaeological Excavations</i> , B. T. Batsford LTD., London. 2. HARRIS, E., 1989. – Edvard C. Harris, <i>Načela arheološke stratigrafije</i> , Ljubljana. 3. RENFREW, C., BAHN, A., 2012. (Ili neko od starijih izdanja) – Colin Renfrew, Paul Bahn, <i>Archaeology: Theories, Methods and Practice</i> , London.				

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: 213228 naziv: Srednjovjekovna i novovjekovna arheologija u Hrvatskoj		
Nastavnik Suradnik	Doc.dr.sc. Josip Višnjić		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Zimski	Godina studija	III.
Mjesto izvođenja	Predavaona	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	4	Broj sati u semestru	30 P – 0 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta		
Korelativnost	Uvod u srednjovjekovnu i novovjekovnu arheologiju, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza, Uvod u antičku arheologiju, Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Zaštita arheoloških spomenika		
Cilj kolegija	Upoznati studente s različitim aspektima materijalne kulture pojedinih dijelova hrvatskih povijesnih te kritičko promišljanje i argumentirano tumačenje arheoloških nalaza u kontekstu povijesnih prilika srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda u Hrvatskoj te širem mediteranskom i srednjeeuropskom prostoru.		
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita studenti će biti sposobni: 1. pravilno definirati karakteristike srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda u Hrvatskoj, 2. objasniti osnovne pojmove iz srednjovjekovne i novovjekovne nacionalne arheologije i povijesti, 3. prepoznati, klasificirati i povezati različite vrste nalazišta te pokretnih arheoloških nalaza srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda u Hrvatskoj, 4. analizirati i kritički vrednovati povijesne procese koji su utjecali na stvaranje različitih oblika materijalne kulture predmetnog perioda u Hrvatskoj, 5. temeljem stečenog znanja moći donositi osnovne zaključke o karakteru i dataciji arheoloških nalaza srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda u Hrvatskoj.		
Sadržaj kolegija	1. Povijesni kontekst razvoja srednjovjekovnih i novovjekovnih društava na tlu današnje Hrvatske 2. Materijalna, odnosno arheološka ostavština iz perioda doseljavanja Slavena na teritorij Hrvatske 3. Arheološka ostavština perioda hrvatske srednjovjekovne države 4. Arheološka ostavština perioda razvijenog srednjeg vijeka na ostatku područja Republike Hrvatske 5. Razvoj hrvatskih zemalja u periodu kasnog srednjeg vijeka i pripadajuća materijalna ostavština 6. Razvoj hrvatskih zemalja u razdoblju ranog novog vijeka i pripadajuća materijalna ostavština		

	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksim alni udio u ocjeni (%)
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	aktivnosti u nastavi	1-5	11,25	0,375	20%
	pohađanje nastave	1-5	22,5	0,75	0%
	ispit (usmeni)	1-5	86,25	2,875	80%
	ukupno		120	4	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Aktivnost u nastavi: vrednuje se sposobnost studenta u prepoznavanju temeljnih pojmova i povezivanju zbivanja i procesa u cjelinu. 2. Završni ispit: sastoji se od usmenog ispita, koji se ocjenjuje s najviše 80% udjela u ocjeni. Usmeni ispit sastoji se od pet pitanja, od kojih se svako pitanje vrednuje s najviše 20% udjela u ocjeni. Prema Pravilniku o ocjenjivanju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: 5 (izvrstan) = 89 – 100% ocjene 4 (vrlo dobar) = 76 – 88,9% ocjene 3 (dobar) = 63 – 75,9% ocjene 2 (dovoljan) = 50 – 62,9% ocjene				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora 1. pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu, 2. svladati propisanu literaturu, 3. uspješno položiti završni usmeni ispit.				
Rokovi ispita	Ispitni rokovi se objavljuju početkom akademske godine za tekuću godinu u ISVU sustavu.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Nastavni materijali studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na sveučilišnim mrežnim stranicama: http://www.unipu.hr/index.php?id=532 .				
Literatura	Obvezna: - BEKIĆ, L., 2016, <i>Rani srednji vijek između Panonije i Jadrana</i> , Pula. - BRADARA, T.; KRNJAK, O., 2016, <i>Temporis Signa, Arheološka svjedočanstva istarskog novovjekovlja</i> , Pula. - CAMBI, N. <i>Antika</i> , Zagreb, 2002. (odgovarajuća poglavlja) - FILIPEC, K. <i>Donja Panonija od 9. do 11. stoljeća</i> , Sarajevo, 2015. - JURKOVIĆ, M. 2000. <i>Arhitektura karolinškog doba, u: Hrvati i Karolinzi, rasprave i vrela</i> , Split. - <i>Od Nina do Knina</i> (katalog izložbe), Zagreb, 1992. TOMIČIĆ, Ž. 2019. <i>Bjelobrdski kulturni krug : groblja 9. do 13. stoljeća u međurječju Mure, Drave, Dunava i Save</i> , Zagreb. (dijelovi koji se odnose na općenite karakteristike Bjelobrske kulture) - Bilješke s predavanja Izborna: - BELOŠEVIĆ, J., 1980., <i>Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća</i> , Zagreb. - BUDAK, N., RAUKAR, T., <i>Hrvatska povijest srednjeg vijeka</i> , Zagreb, 2006. - CETINIĆ, Ž., <i>Stranče – Gorica, starohrvatsko groblje</i> , Rijeka, 1999.				

- DELONGA, V., *Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj*, Split 1996.
- DUGONJIĆ, A., RAPAN PAPEŠA, A. 2019. *Avari i Slaveni – katalog izložbe*, Zagreb.
- Gnalić – *blago potonulog broda iz 16. st.*, katalog izložbe, Zagreb, 2013.
- GUSAR, K., *Kasnosrednjovjekovna i novovjekovna glazirana keramika na širem zadarskom području*, (disertacija), Zadar, 2010.
- HORVAT, Z., 2014, *Burgologija. Srednjovjekovni utvrđeni gradovi kontinentalne Hrvatske*, Zagreb.
- *Hrvati i Karolinzi. Katalog* (ur.: A. Milošević), Split, 2000.
- IVANČEVIĆ, R. 1984. *Gotika u Sloveniji i Hrvatskoj*, Beograd. (dijelovi koji se odnose na Hrvatsku)
- JELOVINA, D., *Starohrvatske nekropole na području između rijeka Zrmanje i Cetine*, Split, 1976.
- JURIĆ, R., *Nakit u srednjem vijeku, Nakit na tlu sjeverne Dalmacije od prapovijesti do danas*, Zadar, 1981.
- KOVAČ, M., *Mačevi, bodeži i oružja na motki u Istri, Primorju i Dalmaciji od IX. do kraja XVIII. stoljeća*, Pula, 2005.
- MARASOVIĆ, T., *Dalmatia praeromanica*, sv. I, II, III, Split, 2008., 2010. i 2011.
- MARUŠIĆ, B., *Starohrvatska nekropola u Žminju*, Pula, 1987.
- MARUŠIĆ, B., *Istra i sjevernojadranski prostor u ranom srednjem vijeku*, Pula, 1995.
- PETRINEC, M., *Groblja od 8. do 11. stoljeća na području ranosrednjovjekovne Hrvatske države*, Split 2010.
- PITEŠA, A., *Katalog nalaza iz vremena seobe naroda, srednjeg i novog vijeka u Arheološkom muzeju u Splitu*, Split, 2009.
- PRELOG, M. 1984. *Romanika – umjetnost na tlu Jugoslavije*, Beograd. (dijelovi koji se odnose na Hrvatsku)
- RADIĆ, M., BOJČIĆ, Z., *Srednjovjekovni grad Ružica*, Osijek, 2004.
- SEKELJ IVANČAN, T., *Podravina u ranom srednjem vijeku*, Zagreb, 2010.
- ŠERCER, M., *Oružje u prošlosti*, Zagreb, 1980.
- *The heritage of the Serenissima*, Koper 2006.
- TKALČEC, T., *Burg Vrbovec u Klenovcu Humskome: Deset sezona arheoloških istraživanja*, Zagreb, 2010.
- TOMIČIĆ, Ž., *Tragovi ranobizantskog vojnog graditeljstva / Traces of Early Byzantine Military Architecture in the Northern Croatian Coastal Region, Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije*, Zbornik Pedagoškog fakulteta, Rijeka, 1993, 91-96.
- VINSKI, Z., *Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine*, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3.s, 5, Zagreb 1971.
- VIŠNJIĆ, J., *Srednjovjekovna utvrda Possert, šest godina arheoloških radova i konzervatorsko-restauratorskih zahvata na sačuvanim arhitektonskim strukturama*, *Histria Archaeologica* 43, 2013.
- VIŠNJIĆ, J., *Rezultati arheoloških istraživanja provedenih u kaštelu Petrapilosa tijekom 2011. i 2012. g.*, *Buzetski zbornik* 39, 2012.
- VRANDEČIĆ, J., BERTOŠA, M., *Dalmacija, Dubrovnik i Istra u ranome novom vijeku*, Zagreb, 2007.
- ZGLAV-MARTINAC, H., *Ulomak do ulomka...Prilog proučavanju keramike XIII.- XVIII. stoljeća iz Dioklecijanove palače u Splitu*, Split, 2004.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: naziv: Arheologija i društvo: zaštita, muzeji i zajednica		
Nastavnik Suradnik	Izv. prof. dr. sc. Jacqueline Balen Mr. sc. Sunčica Mustač		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	preddiplomska
Semestar	zimski	Godina studija	III.
Mjesto izvođenja	Dvorana (Negrijeva 6) i arheološka nalazišta	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	6	Broj sati u semestru	55 P – 0 V – 15 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.		
Korelativnost	Uvod u arheologiju: ljudske zajednice u prošlosti, Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka, Prostor Hrvatske od prapovijesti do novoga vijeka, Obrada arheoloških nalaza i nalazišta, Arheologija arhitekture, Arheologija rimske vile, Arheologija i geoarheologija špilja		
Cilj kolegija	Cilj kolegija Arheologija i društvo je upoznati studente s teorijskim i praktičnim aspektima odnosa arheologije, muzeologije i društva te s postulatima zaštite kulturne baštine, s naglaskom na sudjelovanje lokalnih zajednica u istraživanju, očuvanju i interpretaciji kulturne baštine. Kolegij razvija razumijevanje društvene uloge arheologije, etičkih i zakonodavnih izazova zaštite baštine te osposobljava studente za planiranje i provedbu modela prezentacije arheološke baštine u muzeološkom i javnom prostoru. Studenti će usvojiti odgovarajuće znanje o valorizaciji spomenika te metodama konzervacije nepokretne kulturne baštine što će ih osposobiti za praktični rad na istraživanju, konzervaciji i prezentaciji arheoloških spomenika.		
Ishodi učenja	1. objasniti temeljne pojmove, razvoj i teorijske pristupe arheologije u zajednici 2. analizirati odnos arheologije, muzeologije i društva u kontekstu suvremenog upravljanja kulturnom baštinom 3. procijeniti ulogu lokalnih zajednica u istraživanju, zaštiti i interpretaciji arheološke baštine 4. prepoznati etičke, pravne i društvene izazove vezane uz zaštitu arheološke i muzejske građe, uključujući ilegalnu trgovinu i amatersku arheologiju		

	5. primijeniti osnovne principe muzeološkog rada u prikupljanju, obradi, zaštiti i prezentaciji arheološke građe 6. osmisli osnovni koncept prezentacije arheološke baštine za javnost (muzej, nalazište, digitalni prostor) 7. vrednovati ulogu arheologije u formiranju identiteta, turizma i popularizacije znanosti 8. pravilno definirati i upotrijebiti temeljne pojmove iz područja zaštite spomenika kulture te objasniti važnost nositelja promjena u povijesti zaštite kulturne baštine 9. razviti vještine prepoznavanja, analiziranja i interpretacije spomenika 10. kritički analizirati postulate zaštite i postojeće metode konzervacije i prezentacije i nepokretnih spomenika kulture. 11. prepoznati probleme koji se javljaju prilikom konzervacije i prezentacije arheološke baštine te kritički vrednovati njihovo rješavanje. 12. planirati tijek konzervatorskog zahvata na spomenicima arheološke baštine
Sadržaj kolegija	<u>TEMATSKA CJELINA 1 (T1 - izv. prof. dr. sc. Jacqueline Balen, 40 P):</u> <u>I. Temelji arheologije i društveni kontekst</u> 1. Što je arheologija u zajednici i arheologija za javnost 2. Uloga arheologije u suvremenom društvu 3. Etika i društvena odgovornost 4. Arheologija i identitet <u>II. Arheologija i javnost – komunikacija i percepcija</u> 5. Arheologija u popularnoj kulturi 6. Arheologija i mediji 7. Popularizacija arheologije <u>III. Rizici, izazovi i zaštita baštine</u> 8. Amaterska arheologija i metaldetekcija 9. Ilegalno trgovanje kulturnom baštinom <u>IV. Muzeji kao institucionalni okvir baštine</u> 10. Razvoj muzeja kroz povijest 11. Muzeji danas – vrste, mreže i društvena uloga 12. Organizacija i upravljanje muzejom <u>V. Muzeološka praksa – rad s građom</u> 13. Prikupljanje muzejske građe i dokumentacije 14. Obrada muzejske građe i dokumentacije 15. Zaštita i čuvanje muzejske građe <u>VI. Rad s publikom i interpretacija</u> 16. Edukacija publike 17. Interpretacija baštine <u>VII. Prezentacija i primjena baštine u društvu</u> 18. Izložbena djelatnost 19. Prezentacija arheološke baštine 20. Arheologija, turizam i održivi razvoj <u>TEMATSKA CJELINA 2 (T2 - mr. sc. Sunčica Mustač, 15P + 15S):</u> 1. Povijest zaštite kulturnih dobara. 2. Organizacija službe zaštite kulturnih dobara i definiranje kulturnog dobra s posebnim osvrtom na problematiku tretmana arheoloških lokaliteta. 3. Konzervatorska priprema arheološkog istraživanja (analiza spomenika, prikupljanje povijesne dokumentacije, sastavljanje

	preliminarne konzervatorske studije). 4. Valorizacija spomenika nakon istraživanja. 5. Metode konzervacije nepokretnih kulturnih dobara. 6. Metode prezentacije nepokretnih kulturnih dobara; određivanje nove namjene spomenika; sustav održavanja.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1 – 12	52,5	1,75	0%
	T1 - pismeni rad (projekt)	1 – 6	30	1	15%
	T1 - ispit (pismeni)	1 – 6	34.5	1.15	35%
	T2 - aktivnosti u nastavi i priprema za nastavu	7-12	22,5	0.75	10%
	T2 - usmeno izlaganje i prezentacija	7-12	13,5	0.45	15%
	T2 - ispit (usmeni, pismeni)	7-12	27	0.90	25%
	ukupno		180	6	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.				
	1. Pohađanje nastave: student/studentica je dužan pohađati nastavu. TEMATSKA CJELINA 2: 2. Aktivnost u nastavi i priprema za nastavu: vrednuje se aktivnost studenta u raspravi na temelju pripreme studenta za aktivno sudjelovanje u nastavi čitanjem zadane literature, najviše do 10 %. Aktivnost u nastavi vrednuje se na sljedeći način: 10 % = pokazuje visoki stupanj zainteresiranosti, postavlja pitanja, problematizira sadržaj, priprema se za nastavu. 8 % = sudjeluje u nastavi i problematizira sadržaj. 6% = sudjeluje u nastavi s osrednjim stupnjem zainteresiranosti. 4% = povremeno sudjeluje u raspravama s niskim stupnjem zainteresiranosti. 0% = ne sudjeluje u raspravama i nije zainteresiran.				
	3. Usmeno izlaganje i prezentacija: Student/ica mora pripremiti usmeno izlaganje s temom iz sadržaja kolegija. Tema se izlaže koristeći Microsoft Power Point i ocjenjuje s najviše 15% udjela u ocjeni. Za svako nepridržavanje zakazanog termina izlaganja studentu se oduzima 5% udjela u ocjeni iz rubrike usmeno izlaganje i prezentacija.				

	Izlaganje se vrednuje na sljedeći način: 15% = Izlaganje je pripremljeno uz razumijevanje teme, student/studentica izvrsno vlada obrađenim gradivom. 10% = Izlaganje je pripremljeno uz razumijevanje teme, student/studentica vrlo dobro vlada obrađenim gradivom. 6% = Izlaganje je pripremljeno uz analizu problema, a ista pati od manjih nedostataka. Student/studentica osrednje vlada obrađenim gradivom. 3% = Izlaganje je pripremljeno uz površnu analizu problema. Student/studentica slabo vlada obrađenim gradivom. 0,0% = Izlaganje nije pripremljeno. 4. Završni ispit: sastoji se od usmenog ispita, koji se ocjenjuje s najviše 25% udjela u ocjeni. Umjesto ispita student/ica može izraditi seminarski rad koji treba obraniti. U tom slučaju obrana se ocjenjuje na sljedeći način: 25% = Seminarski rad napisan je uz razumijevanje teme, student/studentica izvrsno vlada obrađenim gradivom. 20% = Seminarski rad napisan je uz razumijevanje teme, student/studentica vrlo dobro vlada obrađenim gradivom. 15% = Seminarski rad napisan je uz analizu problema, a isti pati od manjih nedostataka. Student/studentica osrednje vlada obrađenim gradivom. 10% = Seminarski rad napisan je uz površnu analizu problema. Student/studentica slabo vlada obrađenim gradivom. 0,0% = Seminarski rad nije napisan.
Studentske obveze	Da bi student/studentica položila predmet, mora ostvariti najmanje 50% udjela u ocjeni iz obje tematske cjeline. TEMATSKA CJELINA 1: Da položi kolegij, student/studentica mora redovito pohađati kolegij. Uspješno pripremiti, napisati i prezentirati projektni zadatak na unaprijed zadanu temu. Projekt se izrađuje u grupi. Položiti završni ispit. TEMATSKA CJELINA 2: Pohađati više od 70 % nastave. Ako student izostane s 30 % – 50 % nastave, trebat će izvršiti dodatne zadatke, odnosno, ako izostane s više od 50 % nastave uskratit će mu se pravo na potpis, ispit i upis bodova. Aktivno sudjelovati na predavanjima i terenskoj nastavi. Uspješno prezentirati spomenik koji je potrebno konzervirati (power point prezentacija) i predložiti način obnove. Prezentacija je uvjet za izlazak na usmeni ispit. Položiti usmeni ispit. Polaganje usmenog ispita može se zamijeniti pisanjem seminarskoga rada i njegovom obranom. Minimalan opseg rada je deset kartica teksta (bez naslovnice, kazala sadržaja i popisa literature).
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama,

	- dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: <u>TEMATSKA CJELINA 1:</u> Gabriel Moshenska i Sarah Dhanjal (ur.) 2011. Community Archaeology: Themes, Methods and Practices, Oxbow Books. Laurajane Smith, Emma Waterton, 2009. Heritage, Communities and Archaeology, Gerald Duckworth and Co. Ltd. Gob, A., Drouguet, N. 2007. Muzeologija – povijest, razvitak, izazovi današnjice, Zagreb: Antibarbarus. <u>TEMATSKA CJELINA 2:</u> BELAMARIĆ, Joško et al. World heritage sites in Croatia – Svjetska baština u Hrvatskoj, Zagreb, 2005. DVOŘÁK, Max. Katekizam zaštite spomenika (priredio M. Špikić), Zagreb, 2015. (1916.). FIELDEN, Bernard M. Conservation of Historic Buildings, Oxford, Butterworth-Heinemann, 1994. MARASOVIĆ, Tomislav. Aktivni pristup graditeljskom nasljeđu, Split, 1985. MATEJČIĆ, Ivan. Eufrazijana – katedrala u Poreču, Pula, 2014. Pravilnik o arheološkim istraživanjima – online ŠPIKIĆ, Marko. Konzervacija europskih spomenika od 1800. do 1850., Zagreb 2009. str. 38-70, 81-93, 122-130, 147-154, 192-212, 223-236. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara – online. Izborna i priručna: <u>TEMATSKA CJELINA 1:</u> Ambrose, T., Paine, C. 1993. Museum Basics, ICOM. Babić, D. 2009. O muzeologiji, novoj muzeologiji i znanosti o baštini. U: Ž. Vujić – M. Špikić, Ivi Maroeviću baštinici u spomen. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 43-60. Balen, J, Kosnica, E., Rafaelić, D. (ur.) 2025. Arheologija i popularna kultura, Arheološki muzej u Zagrebu. Klarić, V. 2011. Muzeji i turizam. Djelovanje muzeja kao dionika kulturnog turizma. Priručnik. Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti. Maroević, I. 1993. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije Filozofskog fakulteta u Zagrebu Mihelić, S. (ur.) 2009. Arheologija i turizam u Hrvatskoj, Zagreb: Arheološki muzej u Zagrebu. Šola, T. 2001. Marketing u muzejima, ili o vrlini i kako je obznanimi. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo. Vujić, Ž. (ur.) 2002. Upravljanje u muzejima. /Tematski blok u časopisu/ Informatica museologica, br. 1-2, str. 6-60. <u>TEMATSKA CJELINA 2:</u>

ECHNIQUES, TECHNOLOGIES AND MATERIALS USED IN CONSERVATION, Prag 2018.

MARINO Luigi. Il restauro archeologico: Materiali per un atlante delle patologie presenti nelle aree archeologiche e negli edifici ridotti allo stato di rudere. Il rischio nelle aree archeologiche. Altralinea Edizioni, 2016.

MATEJČIĆ, Ivan – MUSTAČ, Sunčica. Kiparstvo od 4. do 13. stoljeća/Scultura dal IV al XIII secolo, 2014.

MELUCCO VACCARO Alessandra - STANLEY PRICE Nicholas - TALLEY Kirby M. (ur.). Historical and philosophical issues in the conservation of cultural heritage, Los Angeles, The Getty conservation institute, 1996.

Portal, Godišnjak Hrvatskog restauratorskog zavoda, 1 (2010), izabrani članci.

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, www.min-kulture.hr

ROGOZNICA Deborah (ur.). Začetki spomeniške službe v Istri / Gli inizi della tutela dei beni culturali in Istria / Počeci konzervatorske službe u Istri, ser./coll. Histria Colloquium IV, Koper/Capodistria: Histria Editiones, 2015., str. 29-100 i 147-362.

ŠPIKIĆ, Marko (prir.). Anatomija povijesnoga spomenika, Zagreb, Institut za povijest umjetnosti, 2006.

BOITO, Camillo. Spomenik kao knjiga – Spisi o arhitekturi, kulturi i restauriranju 1861.-1886., Zagreb, 2013.

BRADANOVIĆ, Marijan. Branko Fučić – povjesničar umjetnosti i konzervator, 2022.

BRADANOVIĆ, Marijan. Istra iz putnih mapa Pietra Nobilea, Koper, Histria Editiones, 2012.

GEROMETTA, Katarina. "Pisma konzervatora": konzervatorsko djelovanje Pietra Kandlera, u „Histria“ 2, 2012., Pula, str. 135-146.

Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1 (1975), izabrani članci.

GUDELJ, Jasenka. Europska renesansa antičke Pule, Zagreb, Školska knjiga 2014.

Hortus artium medievalium, 1 (1995), izabrani članci.

Hrvatski arheološki godišnjak, 1 (2005), izabrani članci

INTERREG, REPORT ASSESSING INNOVATIVE RESTORATION TECHNIQUES, TECHNOLOGIES AND MATERIALS USED IN CONSERVATION, Prag 2018.

TEUTONICO Jean Marie - PALUMBO Gaetano (ur.). Managment Planing for Archaeological Sites, Los Angeles, The Getty Conservation Institute, 2002.

VANJAK, Ines – ŠPIKIĆ, Marko. Principi restauriranja Augustova hrama u Puli 1946. i 1947. godine u Godišnjak zaštite spomenika kulture 37, 2013/38-2014.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	kod: 226617 naziv: Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza				
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Josip Višnjić				
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomska		
Semestar	Zimski	Godina studija	III.		
Mjesto izvođenja	predavaona	Jezik izvođenja	hrvatski		
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	15 P – 15 V – 0 S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta				
Korelativnost	Uvod u srednjovjekovnu i novovjekovnu arheologiju, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza, Uvod u antičku arheologiju, Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Zaštita arheoloških spomenika				
Cilj kolegija	Upoznati studente s različitim vrstama arheološkog materijala srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda te različitim tehnikama dokumentacije i analiza pokretnih i nepokretnih arheoloških nalaza predmetnog perioda.				
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita studenti će biti sposobni: 1. opisati i klasificirati različite vrste pokretnih arheoloških nalaza temeljem vrste materijala i prema datacijskom principu, 2. razlikovati i tipološki vrednovati različite vrste nepokretnih arheoloških nalaza, 3. primijeniti osnovne principe metode „Arheologije arhitekture“ prilikom analize nepokretnih arheoloških nalaza; 4. primijeniti osnovne principe arheološke dokumentacije različitih vrsta pokretnih arheoloških nalaza; 5. primijeniti različite vrste prostorne dokumentacije nepokretnih arheoloških nalaza.				
Sadržaj kolegija	1. Tipološka i datacijska analiza pokretnih arheoloških nalaza srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda 2. Tipološka i datacijska analiza nepokretnih arheoloških nalaza srednjovjekovnog i novovjekovnog perioda 3. Primjena različitih metoda dokumentacije pokretnih arheoloških nalaza 4. Primjena različitih metoda prostorne dokumentacije nepokretnih arheoloških nalaza 5. Primjena metode „Arheologije arhitekture“ na konkretnim primjerima srednjovjekovne i novovjekovne arhitekture				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)

	aktivnosti u nastavi	1-5	15	0,5	50%
	pohađanje nastave	1-5	22,5	0,75	0 %
	ispit (usmeni)	1-5	52,5	1,75	50%
	ukupno		90	3	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Aktivnost u nastavi: vrednuje se sposobnost studenta i aktivnost prilikom rješavanja praktičnih zadataka. 2. Završni ispit: sastoji se od usmenog ispita, koji se ocjenjuje s najviše 80% udjela u ocjeni. Usmeni ispit sastoji se od pet pitanja, od kojih se svako pitanje vrednuje s najviše 20% udjela u ocjeni. Prema <i>Pravilniku o ocjenjivanju</i> konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: 5 (izvrstan) = 89 – 100% ocjene 4 (vrlo dobar) = 76 – 88,9% ocjene 3 (dobar) = 63 – 75,9% ocjene 2 (dovoljan) = 50 – 62,9% ocjene				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora 1. pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu, 2. svladati propisanu literaturu, 3. uspješno položiti završni usmeni ispit.				
Rokovi ispita	Ispitni rokovi se objavljuju početkom akademske godine za tekuću godinu u ISVU sustavu.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Nastavni materijali studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na sveučilišnim mrežnim stranicama: http://www.unipu.hr/index.php?id=532.				
Literatura	Obvezna: - AZINOVIĆ BEBEK, A., JANEŠ, A., Kasnosrednjovjekovno i novovjekovno groblje uz crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci, u: <i>Pul Vele crikve. Arheološka istraživanja riječkog kasnosrednjovjekovnog i ranonovovjekovnog groblja</i> (ur. Višnjić, J., Radić Štivić, N.), Rijeka, 2024, (50-131 str. = 81 str.) - BEKIĆ, L., 2016, <i>Rani srednji vijek između Panonije i Jadrana</i>, Pula. (77-142; 148-162; 167-174 str. = 86 str.) - BROGIOLO, G. P.; CAGNANA C., <i>Archeologia dell'architettura, metodi e interpretazioni</i>, Firenze, 2012. (25-68; 143-176 str. = 76 str.) - BRADARA, T.; KRNJAK, O., 2016, <i>Temporis Signa, Arheološka svjedočanstva istarskog novovjekovlja</i>, Pula. (50-258 str. = 208 str.) - TKALČEC, T., <i>Burg Vrbovec u Klenovcu Humskome: Deset sezona arheoloških istraživanja</i>, Zagreb, 2010. (16-125 + 223-233 str. = 119 str.) - Bilješke s predavanja Izborna: - DELONGA, V., <i>Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj</i>, Split 1996. - GUSAR, K., <i>Kasnosrednjovjekovna i novovjekovna glazirana keramika na širem zadarskom području</i>, (disertacija), Zadar, 2010. - HORVAT, M., <i>Keramika: tehnologija keramike, tipologija lončenine, keramični arhiv</i>. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 1999.				

	- JURIĆ, R., <i>Nakit u srednjem vijeku, Nakit na tlu sjeverne Dalmacije od prapovijesti do danas</i>, Zadar, 1981. - KOVAČ, M., <i>Mačevi, bodeži i oružja na motki u Istri, Primorju i Dalmaciji od IX. do kraja XVIII. stoljeća</i>, Pula, 2005. - MARASOVIĆ, T., <i>Dalmatia praeromanica</i>, sv. I i II, Split, 2008. i 2010. - ORTON, C., TYERS, P., VINCE, A., <i>Pottery in Archaeology</i>, Cambridge, 1993. - PITEŠA, A., <i>Katalog nalaza iz vremena seobe naroda, srednjeg i novog vijeka u Arheološkom muzeju u Splitu</i>, Split, 2009. - RICE, P., <i>Pottery Analysis</i>. Chicago, 1987. - VIŠNJIĆ, J., Srednjovjekovna utvrda Possert, šest godina arheoloških radova i konzervatorsko-restauratorskih zahvata na sačuvanim arhitektonskim strukturama, <i>Histria Archaeologica</i> 43, 2013. - ZGLAV-MARTINAC, H., <i>Ulomak do ulomka...Prilog proučavanju keramike XIII.- XVIII. stoljeća iz Dioklecijanove palače u Splitu</i>, Split, 2004.
--	--

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJ			
Kod i naziv kolegija	kod: 189242 (A3) naziv: Teorijska arheologija		
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Hrvoje Kalafatić		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomski
Semestar	Ljetni	Godina studija	3.
Mjesto izvođenja	Dvorana (Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	30 P – 0 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.		
Korelativnost	Uvod u prapovijesnu arheologiju, Uvod u antičku arheologiju, Uvod u srednjovjekovnu i novovjekovnu arheologiju		
Cilj kolegija	Upoznati studente s razvojem znanstvene misli u arheologiji te utjecajem drugih disciplina na arheološku interpretaciju		

Ishodi učenja	1. Nabrojati i objasniti osnovne teorije o društvu i kulturi koje su utjecale na arheologiju. 2. Navesti i raspraviti glavne arheološke teorije i okolnosti njihova formiranja. 3. Razumjeti značaj teorijskog okvira u stvaranju arheološke interpretacije. 4. Vrednovati i kritički propitivati dominantne interpretacije društvenih, ekonomskih i ideoloških promjena u arheološkim razdobljima.				
Sadržaj kolegija	1. Uvod 2. Definicije arheologije i teorije 3. Razvoj spoznaja o starosti čovjeka i tehnološkoj prošlosti 4. Pozitivizam i arheologija 5. Kulturno-povijesni pristup 6. Vere Gordon Childe 7. Funkcionalizam i arheologija 7. Procesna arheologija 8. Marksizam, strukturalizam i poststrukturalizam u arheologiji 9. Postprocesna arheologija 10. Arheologija društva 11. Kognitivna arheologija 12. Teorijska arheologija danas 13. Arheologija kao sredstvo politike 14. Arheološka interpretacija u 21. stoljeću				
	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1-4	22,5	0,75	0%
	aktivnosti u nastavi i priprema za nastavu	1-4	30	1	10%
	ispit	1-4	37,5	1,25	90%
	ukupno		90	3	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Aktivnost u nastavi vrednuje se temeljem pripreme za nastavu i aktivnog sudjelovanja u raspravi. 2. Završni ispit je pismeni, vrednuje se s najviše 90% udjela u ocjeni. Pismeni ispit sastoji se od 15 pitanja, od kojih se svako pitanje vrednuje s najviše 6% udjela u ocjeni. Student koji na završnom ispitu stekne manje od polovice točnih odgovora, ostvaruje 0% udjela u ocjeni i mora ponoviti završni ispit. Prema <i>Pravilniku o ocjenjivanju</i> konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:				

	→ 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora pripremiti zadatke za pojedini sat, aktivno sudjelovati u raspravi i položiti ispit.
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: 1. Johnson, M., 2009, Archaeological Theory: An Introduction, Willey-Blackwell. 2. Šošić Klindžić, R. 2015, Uvod u teorijsku arheologiju. Stvaraoci I pravci u 20. Stoljeću, FF Press, Zagreb. Izborna: 1. Olsen, B. 2002, Od predmeta do teksta, Geopoetika, Beograd. 2. Trigger, B. 2006, A History of Archaeological Thought, Cambridge University Press, Cambridge.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI JEDNOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: 213234 (A) naziv: Terenska praksa III.		
Nastavnik Suradnik	Prof. dr. sc. Robert Matijašić Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić Doc. dr. sc. Katarina Gerometta Doc. dr. sc. Josip Višnjić		
Vrsta kolegija	Obavezni	Razina kolegija	prijediplomski
Semestar	Ljetni	Godina studija	III.
Mjesto izvođenja	Arheološka nalazišta	Jezik izvođenja	Hrvatski (talijanski)
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	0 P – 90 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Upisana treća godina studija		

Korelativnost	Kolegij korelira sa svim stručnim kolegijima na prijediplomskom studiju arheologije, a osobito s kolegijima Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Procesi formiranja arheoloških nalazišta i Zaštita arheoloških spomenika.				
Cilj kolegija	Temeljni cilj kolegija jest usvajanje praktičnih, manjim dijelom teorijskih, znanja o metodama i vrstama arheološkog iskopavanja, dokumentiranja nalazišta i nalaza, arheološkom pregledu terena, rekognosciranju i reambulaciji terena te preventivnoj zaštiti arheoloških nalazišta po završetku istraživanja, kao i primjena teorijskih znanja stečenih na nastavi u praktičnom radu.				
Ishodi učenja	1. Prepoznati, objasniti i usporediti različite tipove arheoloških nalazišta i 2. kulturno-povijesne baštine. 3. Primijeniti teorijska znanja stečena na nastavi u praktičnom radu. 4. Koristiti se terenskim arheološkim instrumentarijem. 5. Objasniti i kritički vrednovati različite metode terenskog arheološkog istraživanja 6. Upotrijebiti i povezati rezultate i zaključke istraživanja arheologiji srodnih disciplina (povijest, povijest umjetnosti, epigrafija, etnologija, antropologija).				
Sadržaj kolegija	Rad na istraživanju arheoloških nalazišta: arheološka iskapanja, arheološki pregledi terena, rekognosciranja i reambulacije terena.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	Aktivno sudjelovanje u terenskoj praksi	1-5	90	2,73	90%
	Dnevnik terenske prakse	1-5	8	0,27	10%
	ukupno		90	3	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): <u>Studenti su dužni pohađati terensku praksu 90 sati.</u> U skladu s ciljem kolegija, prema kojem je osnovno usvajanje praktičkih znanja o arheološkom terenskom istraživanju te primjena teorijskih znanja stečenih na nastavi u praktičnom radu. <u>Studenti tijekom terenske prakse vode dnevnik terenske prakse s osvrtom na vještina i znanja koje su usvojili na terenskoj praksi.</u> Nije predviđen završni ispit ili drugi oblici provjere znanja. S obzirom na to, kolegij se ne ocjenjuje, studenti ostvaruju 3 ECTS boda pohađanjem terenske prakse.				
Studentske obveze	Aktivno sudjelovati u terenskoj praksi i vođenje dnevnika terenske prakse.				
Rokovi ispita	Terenska nastava će se organizirati u skladu s obavezama profesora i studenata, vremenskim prilikama, provođenjem istraživanja usklodu projekata.				

Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: Izborna: 1. BARKER, PH., 2000. [1993.] – Philip Barker, <i>Tehnike arheološkog iskopavanja</i>, Split. Prijevod izvornika: <i>Techniques of Archaeological Excavations</i>, B. T. Batsford LTD., London. 2. HARRIS, E., 1989. – Edvard C. Harris, <i>Načela arheološke stratigrafije</i>, Ljubljana. 3. RENFREW, C., BAHN, A., 2012. (Ili neko od starijih izdanja) – Colin Renfrew, Paul Bahn, <i>Archaeology: Theories, Methods and Practice</i>, London.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: naziv: Arheologija rimske vile		
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić		
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Zimski	Godina studija	II., III.
Mjesto izvođenja	Filozofski fakultet (Ul. Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	30 P – V – 15 S
Preduvjeti za upis i/ili za svladavanje	Nema preduvjeta za upis kolegija. Preduvjet za izvršavanje obveze pisanja pisanog rada je mogućnost korištenja literature na stranom jeziku.		
Korelativnost	Kolegij korelira sa kolegijima čiji sadržaj uključuje antičku arheologiju i povijest starog vijeka: Uvod u arheologiju: ljudske zajednice u prošlosti, Uvod u staru povijest hrvatskih zemalja, Obrada arheoloških nalaza i nalazišta, Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka.		
Cilj kolegija	Osnovni cilj je usvajanje teorijskih znanja o kulturnim, socijalnim i ekonomskim fenomenima rimske civilizacije koji se manifestiraju u		

	kontekstu rimskih vila gdje se isprepliću gospodarske i rezidencijalne aktivnosti. Svrha kolegija je razvijanje vještina nužnih za interpretaciju arheoloških ostataka rimskih vila, posljedično tome i rekonstrukciju ekonomije rimske vile u kontekstu rimskog gospodarstva te socijalnog segmenta života na rimskim izvangradskim imanjima.				
Ishodi učenja	1. Definirati i opisati zbivanja i procese povezane s genezom i razvojem rimskih vila 2. Interpretirati temeljne pojmove rimske gospodarske povijesti u kontekstu rimske vile. 3. Definirati bitne značajke ekonomije rimske vile i njihovu socijalnu komponentu. 4. Interpretirati pisane izvore o ekonomiji rimskih vila. 5. klasificirati arheološke ostatke rimskih vila. 6. Upotrijebiti i povezati rezultate i zaključke istraživanja arheologiji srodnih disciplina (povijest, epigrafija, povijest umjetnosti). 7. Kritički razmatrati arheološke i povijesne značajke rimske vile.				
Sadržaj kolegija	Jedna od posljedica rimske urbanizacije je intenzivno naseljavanje izvangradskog područja i gradnja rimskih vila kao oblika naselja specifičnih za rimsku civilizaciju. Rimske vile temelj su rimskog gospodarstva u okviru kojeg se zrcale i raznoliki socijalni elementi rimskog društva. Arhitektonsko oblikovanje pojedinih primjera odražavaju ekonomsku i političku snagu njihovih vlasnika. Glavne teme koje će biti predmet razmatranja su; - definicija rimske vile - rimsko gospodarstvo u kontekstu rimske vile - pojava i razvoj rimske vile - literarni izvori za proučavanje rimske vile - arheološki izvori za proučavanje rimske vile - ustrojstvo i gospodarske značajke rimske vile - rimske vile u Italiji - eksploatacija radne snage i produktivnost - rimske vile u našim krajevima - <i>pars urbana</i> – rezidencijalni dijelovi rimskih vila - maslinarstvo i vinogradarstvo - keramičarske radionice - tipologija rimskih vila - maritimne vile i akvakultura - preobrazbe rimskih vila u kasnoj antici				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	ECTS	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1-7	33,75	1,13	0 %
	aktivnosti u nastavi i priprema za nastavu	1-7	13,25	0,44	15 %
	Usmeno izlaganje odabrane teme	1-7	15	0,50	25 %
	Ispit (usmeni)	1-7	28	0,93	60 %
	Ukupno		90	3	100 %
	1. Pohađanje nastave: student/studentica je dužan pohađati nastavu.				

2. Aktivnost u nastavi: vrednuje se aktivnost studenta u raspravi na temelju referata i priprema studenta za aktivno sudjelovanje u nastavi čitanjem zadane literature, najviše do 15%.

Aktivnost u nastavi vrednuje se na sljedeći način:

15% = pokazuje visoki stupanj zainteresiranosti, postavlja pitanja, problematizira sadržaj.

12% = sudjeluje u nastavi i problematizira sadržaj.

8% = sudjeluje u nastavi s osrednjim stupnjem zainteresiranosti.

4% = povremeno sudjeluje u raspravama s niskim stupnjem zainteresiranosti.

0% = ne sudjeluje u raspravama.

3. Usmeno izlaganje odabrane teme: student mora proučiti odabranu temu iz sadržaja kolegija i usmeno je prezentirati koristeći *Microsoft Power Point*. Usmeno izlaganje ocjenjuje s najviše 25% udjela u ocjeni. Za svako nepridržavanje zakazanog termina usmenog izlaganja studentu se oduzima 5% udjela u ocjeni.

Usmeno izlaganje se vrednuje na sljedeći način:

25% = student/studentica izvrsno vlada obrađenim gradivom, prezentacija odabrane teme je pregledna i jasna, obrazlaže i daje točne odgovore na postavljena pitanja.

19% = student/studentica vrlo dobro vlada obrađenim gradivom.

12,5% = izlaganje analizira problematiku teme, a ista pati od manjih nedostataka. Student/studentica osrednje vlada obrađenim gradivom.

6% = izlaganje površno analizira problematiku teme. Student/studentica slabo vlada obrađenim gradivom.

0,0% = student/studentica nije održao izlaganje odabrane teme.

4. Završni ispit: sastoji se od usmenog ispita, koji se ocjenjuje s najviše 60% udjela u ocjeni. Usmeni ispit sastoji se od pet pitanja, od kojih se svako pitanje vrednuje s najviše 12,5% udjela u ocjeni.

Studenti će na nastavi stjecati znanja i usvajati vještine verbalnim (pripovijedanje, objašnjavanje i razgovor) i vizualnom (demonstracija) metodama.

Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi:

→ 5 – 89 do 100% ocjene,

→ 4 – 76 do 88% ocjene,

→ 3 – 63 do 75% ocjene,

→ 2 – 50 do 62% ocjene.

Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora 4. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu 5. Izraditi i usmeno izložiti referat koristeći <i>Microsoft Power Point</i> , 6. Položiti završni usmeni ispit
Rokovi ispita i kolokvija	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Uvjet za izlazak na ispit je ostvarenih minimalno 20 % udjela u ocjeni tijekom nastave, odnosno student/studentica moraju tijekom nastave

	ostvariti minimalno polovicu od ukupnog udjela u ocjeni kojeg je moguće ostvariti tijekom nastave. Nastavni materijali studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni
Literatura	Obvezna: 1. MATIJAŠIĆ, R., 1998. – <i>Gospodarstvo antičke Istre</i>, Pula, 60-158, 169-180, 188-192, 203-208, 220-284, 300-395, 414-461 (336 str.). 2. <i>Povijest 4, Rimsko Carstvo</i>, 2007. – gl. ur. hrvatskog izdanja: Ivo Goldstein, Zagreb, 23-37, 270-281, 312-348 (64 str.). 3. <i>Povijest 5, Kasno Rimsko Carstvo i rani srednji vijek</i>, 2007. – gl. ur. hrvatskog izdanja: Ivo Goldstein, Zagreb, 89-142 (47 str.). 4. DODD, E., 2022. - The Archaeology of Wine Production in Roman and Pre-Roman Italy American Journal of Archaeology: Vol 126, No 3, 443 -474 (31 str). 5. DODD, E., 2025. - The Archaeology of Olive Oil Production in Roman and Pre-Roman Italy American Journal of Archaeology: Vol 130, No 1 115 – 146 (31 str). 6. MATIJAŠIĆ, R., 2025. – Rimska ruralna arhitektura: definicija, klasifikacija, terminologija, u: <i>Amicitia: Studia in honorem professoris Marinae Miličević Bradač</i> / Tomas Bakota, Helena; Pavlović, Ana; Demicheli, Dino et al. (ur.). Zagreb, str. 407-416 (9 str). Izborna: 7. MATIJAŠIĆ, R.; BULIĆ, D. 2025. – Archaeological Indicators of Viticulture from Pola and Parentium (Istria), U: <i>Vine-growing and Winemaking in the Roman World. New Data and Original Perspectives</i>, Van Limbergen, Dimitri; Dodd, Emllyn; Busana Maria Stella (ur.), Peeters, Leuven, 357-368. 8. BULIĆ, D.; MATIJAŠIĆ, R. 2024. – Considerazioni sulle ville marittime dell'Istria meridionale, u: <i>Villae Maritimae del Mediterraneo occidentale. Nascita, diffusione e trasformazione di un modello architettonico</i>, Ciucci, G., Davide Petriaggi, B., i Rousse, C. (ur.), Collection de l'École française de Rome 614, Roma, 113-127 (14 str.). 9. BULIĆ, D.; MATIJAŠIĆ, R. 2022. – Produzione e distribuzione dell'olio d'oliva istriano in epoca romana. Gli sviluppi recenti, <i>Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria</i>, CXXII (LXX), Trieste, 73-96 (23 str.). 10. BULIĆ, D., 2020. – Noviji nalazi rimskih stambeno-gospodarskih kompleksa u Medulinskome zaljevu, u: <i>Medulinski ferà: Zbornik radova sa znanstveno-stručnih skupova 2. i 3. Medulinski zavičajni annale „Mate Demarin“</i>, Vitković Marčeta, V., (ur.). Medulin: Općina Medulin, 9-23.

11. ERDKAMP, P., 2015. – *Seasonal labour and rural-urban migration in Roman Italy*, u: L. de Ligt; L. E. Tacoma (ur.) *Migration in the early Roman Empire*, Leiden.
12. ZEMAN, M., 2014. – *Transformacije rimskih „vila“ na prostoru srednje Dalmacije tijekom kasne antike i ranog srednjeg vijeka*, doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
13. CARLSEN, J., 2013. – *Land and Labour. Studies in Roman Social and Economic History, Saggi di storia antica*, 37, Roma.
14. CARRE, M.-B.; KOVAČIĆ, V.; TASSAUX, F. (ur.) 2012. – *Sjeverno priobalje Poreštine u antici*. Zavičajni muzej Poreštine, Poreč.
15. MATIJAŠIĆ, R., 2012. – Još jedan primjer fosiliziranog antičkog krajolika u Istri: Rt Kamenjak (Premantura, Pula), *Tabula*, 10, Pula, 75-89.
16. BULIĆ, D.; KONCANI UHAČ, I., 2011. – Figlina u Fažani i njezina preobrazba u kasnoj antici, *Histria Archaeologica*, 41/2010, Pula, (str. 109-146).
17. FINLEY, M. I., 2011. [1973.] – *Antična ekonomija*, Zagreb, 35-122 (88 str.)
18. STARAC, A., 2010. – *Dragonera dva bisera / Dragonera Two Pearls*, Monografije i katalozi 19 Arheološki muzej Istre, Pula.
19. MARZANO, A., 2007. – *Roman Villas in Central Italy. A Social and Economic History*, Leiden – Boston.
20. CHAVARRÍA ARNAU, A., 2005. – Villa in Hispania During the Forth and Fifth Centuries, u: *Hispania in Late Antiquity. Current Perspectives*, Kim Bowes, Michael Kulikowski (ur.), Leiden – Boston, 519-552.
21. LEWIT, T., 2004. – *Villas, Farms and the Late Roman Rural Economy* (third to fifth centuries AD), Oxford.
22. LEWIT, T., 2003. – 'Vanishing Villas': what happened to elite rural habitation in the West in the 5th-6th c?, *Journal of Roman Archaeology*, vol. 16., 260-274.
23. SMITH, J. T., 1997. – *Roman Villas. A Study in Social Structure*, London – New York.
24. SUIĆ, M., 1996. – Arheološka istraživanja u Mulinama na otoku Ugljanu, *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, knjiga 64, Zagreb 1960., (str. 230-249) ili u: M. Suić, *Odabrani radovi iz stare povijesti Hrvatske*, Zadar, (str.659-688).
25. CARLSEN, J., (ur.), 1994. – *Landuse in the Roman Empire*, Roma.
26. GARNSEY, P. – SALLER, R., 1987. – *The Roman Empire, Economy, Society and Culture*, Berkeley – Los Angeles.
27. PERCIVAL, J., 1976. – *The Roman Villa, An Historical Introduction*, London, 13-59, 106-182 (123 str.)

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI JEDNOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	kod: 291762 naziv: Arheologija arhitekture				
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Josip Višnjić				
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	prijediplomska		
Semestar	Zimski	Godina studija	II.,III.		
Mjesto izvođenja	Predavaonica, terenska nastava	Jezik izvođenja	hrvatski		
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	30 P – 15 V – 0 S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta				
Korelativnost	Uvod u srednjovjekovnu i novovjekovnu arheologiju, Srednjovjekovna i novovjekovna arheologija u Hrvatskoj, Obrada srednjovjekovnih i novovjekovnih nalaza, Uvod u antičku arheologiju, Metode istraživanja i dokumentiranja arheoloških nalazišta, Zaštita arheoloških spomenika				
Cilj kolegija	Upoznati studente s metodom arheologije arhitekture, načinima primjene metodologije dokumentiranja i proučavanja tragova urušavanja, pregradnji i obnove povijesnih građevine te analizirati tehnike gradnje s naglaskom na dobivanje izravnih i neizravnih informacija iz zidanih struktura s ciljem analize i interpretacije arhitektonskog razvoja građevine i njezina povijesnog konteksta.				
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita studenti će biti sposobni: 1. definirati različite tehnike i faze izgradnje povijesnih građevina, 2. interpretirati građevinski razvoj analiziranih građevina, 3. primijeniti usvojena znanja dokumentacije struktura analiziranih građevina, 4. povezati podatke dobivene stratigrafskom analizom objekata s povijesnim kontekstom u kojem funkcioniraju, 5. zaključiti kako se analizirana građevina mijenjala kroz povijest i kakav je kontekst njezina nastanka i razvoja.				
Sadržaj kolegija	1. Teoretske osnove primjene metode „Arheologije arhitekture“ kod analize povijesnih građevina 2. Terenska nastava tijekom koje se vrši dokumentacija odabranog povijesnog objekta 3. Obrada prikupljenih terenskih podataka u računalnim programima te izrada ortofotografskih podloga za analizu 4. Stratigrafska analiza dokumentiranog objekta 5. Interpretacija razvoja objekta povezana s povijesnim kontekstom u kojem je analizirana građevina funkcionirala				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	Udio u ECTS- u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	projektni zadatak	2-5	11,25	0,375	50%
	pohađanje nastave	1-5	22,5	0,75	0 %

	ispit (usmeni)	1-5	56,25	1,875	50%
	ukupno		90	3	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Projektni zadatak: vrednuje se sposobnost studenta u terenskom dokumentiranju građevina te praktičnoj primjeni stečenih teoretskih znanja u analizi i interpretaciji njihova razvoja. 2. Ispit: usmeni ispit provodi se razgovorom na temelju ilustrativnog materijala i teorijskih problema. Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. aktivno sudjelovati u provedbi terenske dokumentacije odabrane građevine te izraditi digitalne modele s interpretacijom njezina razvoja, 2. savladati propisanu literaturu, 3. uspješno položiti završni usmeni ispit.				
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na mrežnim stranicama Odsjeka za arheologiju i u ISVU-u.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Nastavni materijali studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na sveučilišnim mrežnim stranicama: http://www.unipu.hr/index.php?id=532. Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama.				
Literatura	Obvezna: Boato A., Napoleone L. Ricostruire la storia degli edifici tramite l'archeologia dell'architettura, u Musso, S.F. (ur.) <i>Recupero e restauro degli edifici storici. Guida pratica al rilievo e alla diagnostica. IV edizione aggiornata e ampliata</i>, EPC, Roma, 2016, 331-458. Brogiolo, G.P., Cagnana, A. <i>Archeologia dell'architettura. Metodi e interpretazioni</i>, Firenze, 2012. Bilješke s predavanja Izborna: Cagnana, A. <i>Archeologia dei materiali da costruzione</i>, Mantova 2000. Coppola, M. <i>Le indagini tipologiche in architettura</i>, Roma 2018. Horvat, Z. <i>Strukture gotičke arhitekture</i>, Zagreb, 1989. Suić, M., Zaninović, M. (ur.) <i>Materijali, tehnike i strukture predantičkog i antičkog graditeljstva na istočnom jadranskom prostoru</i>. Znanstveni kolokvij održan u Zadru od 6-8. XII. 1976, Zagreb, 1980.				

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI JEDNOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	63339; Latinski jezik I. (morfologija)				
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	Izv. prof. dr.sc. Ante Matan Izv. prof. dr. sc. Gorana Stepanić				
Studijski program	Sveučilišni prijediplomski studij arheologije				
Vrsta kolegija	izborni	Razina kolegija	prijediplomska		
Semestar	zimski	Godina studija	II.		
Mjesto izvođenja	Dvorana Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (Negrijeva 6)	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski		
Broj ECTS bodova	2	Broj sati u semestru	OP – 15V – 15S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.				
Korelativnost	Korelacija s kolegijima vezanima za povijest i arheologiju antičkog Rima te srednjega vijeka				
Cilj kolegija	Cilj kolegija je upoznati studente s osnovama latinske gramatike, posebice one koji nisu učili latinski u srednjoj školi.				
Ishodi učenja	1. Definirati osnovne gramatičke oblike u latinskom jeziku. 2. Analizirati osnovne gramatičke elemente na primjeru jednostavnih rečenica. 3. Protumačiti kraće latinske tekstove. 4. Povezati i usporediti osnovne pojmove povijesnog, kulturnog i jezičnog konteksta starog Rima.				
Sadržaj kolegija	• Imenice i pridjevi (I-IV deklinacija; komparacija pridjeva: pozitiv, komparativ i superlativ) • Prilozi (tvorba i komparacija) • Zamjenice (lične, posvojne, pokazne, odnosne, upitne) • Brojevi; izražavanje vremena • Glagoli (osnovne konjugacije i vremena) • Čitanje jednostavnih natpisa				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	ECTS*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, V	1-4	22,5	0,75	0 %
	aktivnosti (učionične)	1-4	15	0,5	30%
	Kolokvij 1 i 2	1-4	12,5	0,5	45%
	ispit (pismeni)	1-4	10	0,25	25%
	Ukupno		60	2	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):				

Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati i nastavnome procesu. 2. Položiti oba kolokvija i završni ispit.
Rokovi ispita i kolokvija	Daju se na početku akademske godine i objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: -mjestu izvođenja kolegija, -provedbi aktivnosti, metoda učenja i poučavanja i načinima, vrednovanja -studentskim obavezama, -dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati.
Literatura	Obvezna literatura: • Gortan, V., Gorski, O., Pauš, P. <i>Latinska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb • Demo, Š., Knezović, P. <i>Latinski jezik 1-2</i>, Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, Zagreb, 2015. Dodatna literatura: • Milanović, Z. <i>Hereditas linguae Latinae</i>, VBZ, Zagreb • Wheelock, F. M. <i>Wheelock's Latin</i>, HarperCollins, New York • Divković, M. <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Školska knjiga, Zagreb • Marević, J. <i>Hrvatsko-latinski rječnik</i>, Školska knjiga, Zagreb

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
Kod i naziv kolegija	kod: 185247 (POV) Uvod u staru povijest hrvatskih zemalja		
Nastavnik Suradnik	Izv. prof. dr. sc. Davor Bulić		
Studijski program	Prije diplomski studij povijesti		
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Prije diplomski
Semestar	Zimski	Godina studija	I.-III.
Mjesto izvođenja	Dvorana (I. Matetića Ronjgova 1)	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	6	Broj sati u semestru	30P – 0V – 15S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta		
Korelativnost	Uvod u stari vijek, Prapovijest hrvatskih zemalja, Ekonomija rimske rustične vile		
Cilj kolegija	Osnovni cilj kolegije je upoznati studente s relevantnim spoznajama o povijesti hrvatskih zemalja u starom vijeku.		

Ishodi učenja	1. Definirati i opisati zbivanja i procese povezane s grčkom kolonizacijom, rimskim osvajanjem i romanizacijom hrvatskog povijesnog prostora. 2. Interpretirati temeljne pojmove stare povijesti hrvatskog povijesnog prostora. 3. Upotrijebiti i povezati rezultate i zaključke istraživanja povijesti srodnih disciplina (epigrafija, arheologija, povijest umjetnosti). Povezivati zbivanja i procese u cjelinu. 4. Raščlaniti uzročno posljedične veze povijesnog razvoja u antici. 5. Kritički vrednovati povijesne izvore, zbivanja i procese.				
Sadržaj kolegija	1. Izvori za povijest hrvatskih zemalja u antici. Grčko razdoblje: pojava antike na istočnoj obali Jadrana, grčka kolonizacija, povijesne okolnosti razvoja grčke civilizacije. 2. Rimsko osvajanje kao postupni i dugotrajni proces tijekom dva posljednja stoljeća Republike: prva pojava rimskih interesa u Jadranu, ratovi Rimljana s ilirskim i drugim narodima.				
	3. Rimsko razdoblje: kolonizacija i romanizacija kao politički i kulturni procesi, organizacija rimske državne uprave, cestovna mreža materijalna kultura i prožimanje rimske i autohtone kulture u onomastici, religiji i likovnim spomenicima. 4. Kasnoantičko razdoblje: Pojava kršćanstva, prve zajednice, dioklecijanove reforme i posljedice. Podjela Carstva u našim krajevima, povijest hrvatskih zemalja do pada Zapadnog Rimskog Carstva i dalekosežne posljedice takve podjele.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1-5	33,75	1,12	0 %
	dva kolokvija	1-5	70,15	2,35	2 x 25 = 50 %
	ispit (pisani)	1-5	76	2,53	50 %
	ukupno		180	6	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): 1. Pohađanje nastave: student/studentica je dužan pohađati nastavu. 2. Kontinuirana provjera znanja: tijekom nastave pišu se dvije provjere znanja u obliku testa s po 10 pitanja; svaka provjera znanja nosi najviše 25% udjela u ocjeni, tj. točan odgovor na jedno pitanje po 2,5% udjela u ocjeni. Student/studentica koji stekne manje od polovice točnih odgovora, dobiva 0% udjela u ocjeni. U zadnjem tjednu nastave održavaju se popravni testovi za studente koji ih iz opravdanih razloga nisu prethodno pisali ili nisu na njima ostvarili minimalni postotak bodova. Student/studentica može jednu provjeru znanja popraviti u posljednjem terminu nastave, a drugu može popraviti u jednom od termina završnog ispita u veljači, prije kraja semestra. 3. Završni ispit: sastoji se od pisanog testa s 10 pitanja, tj. točnim odgovorom na jedno pitanje student/studentica ostvaruje 5% udjela u ocjeni. Student/studentica koji na završnom ispitu stekne manje od				

	polovice točnih odgovora, dobiva 0% udjela u ocjeni i mora ponoviti završni ispit. U konačnu ocjenu ulazi ispunjavanje svih navedenih obveza. Seminarski se dio nastave odnosi na razgovor i diskusiju sa studentima o pojedinim pitanjima iz sadržaja predmeta. Studenti će na nastavi stjecati znanja i usvajati vještine verbalnim (pripovijedanje, objašnjavanje i razgovor) i vizualnom (demonstracija) metodama. Prema <i>Pravilniku o studiranju</i> konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: <table> <tr> <td>5 (izvrstan)</td><td>= 89 - 100%</td></tr> <tr> <td>4 (vrlo dobar)</td><td>= 76 - 88,9%</td></tr> <tr> <td>3 (dobar)</td><td>= 63 - 75,9%</td></tr> <tr> <td>2 (dovoljan)</td><td>= 50 - 62,9%</td></tr> </table>	5 (izvrstan)	= 89 - 100%	4 (vrlo dobar)	= 76 - 88,9%	3 (dobar)	= 63 - 75,9%	2 (dovoljan)	= 50 - 62,9%
5 (izvrstan)	= 89 - 100%								
4 (vrlo dobar)	= 76 - 88,9%								
3 (dobar)	= 63 - 75,9%								
2 (dovoljan)	= 50 - 62,9%								
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. 2. Ostvariti minimalno 25% udjela u ocjeni tijekom nastave. 3. Položiti završni ispit.								
Rokovi ispita i kolokvija	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u. Prvi kolokvij piše se u 7., a drugi u 14. tjednu nastave.								
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Uvjet za izlazak na ispit je ostvarenih minimalno 25 % udjela u ocjeni tijekom nastave. Student/studentica koji ne ostvari 25 % do kraja veljače u tekućoj akademskoj godini, mora predmet ponovo upisati sljedeće akademske godine. Nastavni materijali (Power Point prezentacije i dio stručne literature) studentima će biti dostupni na internetskoj stranici predmeta. Kontaktiranje s profesorom moguće je elektroničkom poštom izvan termina konzultacija prema potrebi. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na sveučilišnim mrežnim stranicama: Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama. U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.								
Literatura	Obvezna: 1. R. MATIJAŠIĆ, 2009. - <i>Povijest hrvatskih zemalja u antici do cara Dioklecijana</i>, Zagreb. 2. R. MATIJAŠIĆ, 2012. - <i>Povijest hrvatskih zemalja u kasnoj antici od Dioklecijana do Justinijana</i>, Zagreb, 11-160. 3. D. RENDIĆ MIOČEVIĆ, 1989. - <i>Iliri i antički svijet</i>, Split, 341-351, 413-448, 623- 674. 4. M. SUIĆ, 1996. - <i>Odabrani radovi iz stare povijesti Hrvatske</i>, Zadar, 49-67, 289- 327, 349-414. 5. M. ZANINOVIĆ, 1996. - <i>Od Helena do Hrvata</i>, Zagreb, 209-228, 248-257, 259- 290, 308-328. 6. M. ZANINOVIĆ, 2015. – <i>Ilirski ratovi</i>, Zagreb, 59-177.								

	7. K. REGAN (ur.), <i>Hrvatski povijesni atlas</i>, Zagreb 2003., 71-84. Izborna: 1. DEGRASSI, A., 1954. - <i>Il confine nord-orientale dell'Italia romana</i>, "Dissertationes Bernenses", I, 6, Bern. 2. G. ALFÖLDY, 1956. - <i>Bevölkerung und Gesellschaft der römischen Provinz Dalmatien</i>, Budapest 3. J. J. WILKES, 1969. - <i>Dalmatia (Provinces of the Roman Empire)</i>, London. 4. BOJANOVSKI, 1974. - Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji, "Djela Akademije nauka BiH, Centar za balkanološka ispitivanja", 6. 5. GABRIČEVIĆ, 1979. - Bilješke uz prvi ilirski rat, Radovi, "Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru" (RFFZd), 12 (1), Zadar 1974., 5-26. 6. M. KRIŽMAN, 1995. - <i>Antička svjedočanstva o Istri, Istra kroz stoljeća</i>, I.kolo, Pula-Rijeka. 7. BANDELLI, 1981. - La guerra istrica del 221 a.C. e la spedizione alpina del 220 a.C, "Athenaeum", n.s. 59, 3-28. 8. S. ČAČE, 1979. - Prilozi proučavanju političkog uređenja naroda sjeverozapadnog Ilirika, "Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru" (RFFZd), 18 (8), Zadar, 43-121. 9. S. ČAČE, 1988-1989. - Rimski pohod 221. godine i pitanje političkog uređenja Histrije, "Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru" (RFFZd), 28 (15), Zadar., 5-17. 10. M. KOZLIČIĆ, 1990. - <i>Historijska geografija istočne jadranske obale</i>, Split 11. ŠAŠEL, 1992. - Stages in the Administrative Development of Roman Parentium, u: Opera Selecta, "Situla", 30/1992, Ljubljana, 661-668. 12. S. ČAČE, 1993. - Broj liburnskih općina i vjerodostojnost Plinija (Nat. Hist. 3, 130; 139-141), (RFFZd), 32 (19), Zadar, 1-35. 13. DOMIĆ-KUNIĆ, A. 1999-2000. - Gentije – međunarodni odnosi između Ilirije, Rima i Makedonije uoči i za vrijeme trećeg makedonskog i trećeg ilirskog rata, "Opuscula archaeologica", 17, Zagreb 1993., 205-251. 14. STARAC, 1999. - <i>Rimsko vladanje u Histriji i Liburniji, I</i>, Histrija, Pula 15. STARAC, 2000. - <i>Rimsko vladanje u Histriji i Liburniji, II</i>, Liburnija, Pula. 16. G. BANDELLI, 2001. Roma e l'Adriatico fra III e II secolo a.c., "Antichità Altoadriatiche", 46, Trieste-Roma., 17-41. 17. N. CAMBI, 2002. - <i>Antika</i>, Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, knjiga 2, Zagreb. 18. M. SUIĆ, 2003. - <i>Antički grad na istočnoj jadranskoj obali</i>, 2. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb. 19. A. KURILIĆ, 2008. - <i>Ususret Liburnima, Studije o društvenoj povijesti ranorimske Liburnije</i>, Zadar. 20. D. BULIĆ, 2012. - Rimska centurijacija Istre, "Tabula", 10, Pula, 50-74.
--	--

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA	
Kod i naziv kolegija	55640 DIURSV Istra u ranom srednjem vijeku
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica	dr. sc. Maurizio Levak, doc. http://www.unipu.hr/index.php?id=417

Studijski program	Prijeđiplomski studij povijesti				
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Prijeđiplomski		
Semestar	Zimski	Godina studija	2.		
Mjesto izvođenja		Jezik izvođenja (drugi jezici)	Hrvatski		
Broj ECTS bodova	5	Broj sati u semestru	P30 – V – S15		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.				
Korelativnost	Uvod u srednji vijek, Uvod u hrvatski srednji vijek				
Cilj kolegija	Temeljni cilj kolegija je <i>upoznati</i> studente s bitnim problemima razvoja istarskog društva u navedenom razdoblju, ali i u širem surječju povijesti nacionalnog, sredozemnog i srednjoeuropskog prostora; student će <i>usvojiti</i> odgovarajuće znanje o temeljnim pojmovima te događajima, strukturama i procesima toga doba u Istri, što će ga <i>osposobiti</i> za razumijevanje povijesnog razvoja uopće.				
Ishodi učenja	1. Pravilno definirati temeljne pojmove povezane s razdobljem ranog srednjeg vijeka u Istri; 2. samostalno prepoznavati i kritički analizirati kvalitativne, osobito kulturološko-historijske pristupe istraživanju srednjeg vijeka, a temeljem toga i svakom povijesnom istraživanju; 3. razvijati vještine prepoznavanja, analiziranja i interpretiranja političke, vojne, gospodarske, društvene, vjerske, intelektualne i druge problematike srednjovjekovnog doba te njezina sintetiziranja.				
Sadržaj kolegija	1. Od Romula Augustula do Justinijana; 2. Istra za Bizanta; 3. Pitanje langobardske vlasti u Istri; 4. Franačka uprava u Istri; 5. Istra u Njemačkom Carstvu.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalan udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1-3	30	1,1	0
	priprema za raščlambu	1-3	20	0,8	15
	aktivnosti (učionične)	1-3	20	0,6	25
	pismeni radovi (seminarski ili esej)	1-3	35	1,5	30
	ispit (usmeni)	1-3	45	1,5	30
	ukupno		150	5	100
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student mora: 1. Pohađati više od 70 % nastave. Ako student izostane s 30 % – 50 % nastave, trebat će izvršiti dodatne zadatke, odnosno, ako izostane s više od 50 % nastave uskratit će mu se pravo na potpis, ispit i upis bodova.				

	2. Uspješno obaviti samostalan zadatak (esej od 5 do 7 kartica teksta) tijekom akademske godine, koji je uvjet za izlazak na usmeni ispit. 3. Položiti usmeni ispit. Polaganje usmenog ispita može se zamijeniti pisanjem seminarskoga rada i njegovom obranom. Minimalan opseg rada je sedam kartica teksta (bez naslovnice, kazala sadržaja i popisa literature).
Rokovi ispita i kolokvija	Daju se na početku akademske godine. Objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	
Literatura	Obvezna: 1. Bertosa, Miroslav, „Istra od 6. do 10. stoljeća“, <i>Povijest Hrvata</i>, Prva knjiga, Srednji vijek, glavni urednik Franjo Šanjek, Zagreb: Školska knjiga, 2003., 115-134. 2. Goldstein, Ivo, <i>Hrvatski rani srednji vijek</i>, Zagreb: Novi Liber / Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1995., 139-150, 343-346. 3. <i>Istra kroz vrijeme</i>, uredio Egidio Ivetic, Rovinj: Centar za povijesna istraživanja, 2009., 105-114, 142-206. 4. Levak, Maurizio, „Istra i Kvarner u ranome srednjem vijeku“, <i>Nova zraka u europskom svjetlu. Hrvatske zemlje u ranome srednjem vijeku (oko 550 – oko 1150)</i>, Biblioteka Povijest Hrvata, svezak I., urednica sveska Zrinka Nikolić Jakus, Zagreb: Matica hrvatska, 2015., 385-414. 5. Levak, Maurizio, <i>Slaveni vojvode Ivana</i>, Zagreb: Leykam international, 2007., 49-118. (ukupno 211 str.) Izborna: 1. Ančić, Mladen, <i>Hrvatska u karolinško doba</i>, Katalozi i monografije 9, Split: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2001., 20-25, 34-35. 2. Antoljak, Stjepan, „Doseljenje Slavena (Hrvata) u Istru“, <u>Susreti na dragom kamenu</u>, 4, 1972., 178-190. 3. Bratož, Rajko, „Istrska cerkev v 7. in 8. stoletju (od smrti Gregorija Velikega do Rižanskega placita)“, <u>Acta Histriae</u>, II, Koper 1994., 53-78. 4. Darovec, Darko, <i>Kratka zgodovina Istre</i>, dopolnjena izdaja, Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, 2009., 49-63. 5. Darovec, Darko, <i>Pregled istarske povijesti</i>, prev. Goran Filipi, Pula: CASH, 1996., 23-31. 6. Delonga, Vedrana – Jakšić, Nikola – Jurković, Miljenko, <i>Arhitektura, skulptura i epigrafika karolinškog doba u Hrvatskoj</i>, Katalozi i monografije 11, Split: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2001., 9-17, 37-40, 57-60. 7. Dukovski, Darko, <i>Istra: kratka povijest dugoga trajanja (od prvih naseobina do danas)</i>, Pula: Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika, 2004., 36-53. 8. Ferluga, Jadran, „L'Istria tra Giustiniano e Carlo Magno“, <u>Arheološki vestnik</u>, 43, Ljubljana 1992., 175-190.

9. Klaić, Nada, *Povijest Hrvata u ranom srednjem vijeku*, II. izdanje, Zagreb: Školska knjiga, 1975., 99-108, 175-191, 469-473.
10. Kos, Milko, „O stariji slovanski kolonizaciji v Istri“, *Razprave SAZU*, Razred za zgodovino in društvene vede, I, Ljubljana 1950., 55-82.
11. Margetić, Lujo, „Neka pitanja prijelaza vlasti nad Istrom od Bizanta na Franke“, *Acta Histriae*, II, Koper 1994., 5-14.
12. Margetić, Lujo, „Neka pitanja u vezi s Istrom (I-VII stoljeće)“, *Živa antika*, 32, 1, Skopje 1982., 53-82.
13. Margetić, Lujo, *Histrica et Adriatica*, Trieste: Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume / Università popolare di Trieste, 1983., 101-171.
14. Marušić, Branko, „Nekropole VII. i VIII. stoljeća u Istri“, *Arheološki vestnik*, XVIII, 1967., 333-347.
15. Marušić, Branko, *Istra u ranom srednjem vijeku*, Pula: Arheološki muzej Istre, 1960.
16. Matijašić, Robert, „Kasiodorova pisma kao izvor za poznavanje kasnoantičke povijesti Istre“, *Zgodovinski časopis*, 42, 3, Ljubljana 1988., 363-371.
17. Novak, Andrej, *L'Istria nella prima età bizantina*, Fiume: Unione italiana / Trieste: Università popolare, 2007.
18. Šonje, Ante, *Bizant i crkveno graditeljstvo u Istri*, Rijeka: Izdavački centar Rijeka, 1981.
19. Štih, Peter, „Istra v času ustanovitve koprške škofije“, *Acta Histriae*, 9, 1, Koper 2001., 1-36.
20. Udina, Ramiro, „Il Placito del Risano. Istituzioni giuridiche e sociali dell'Istria durante il dominio bizantino“, *Archeografo triestino*, ser. III, vol. XVII, Trieste 1932., 1-84.
21. Vicelja Matijašić, Marina, *Istra i Bizant*, Rijeka: Matica hrvatska, Ogranak u Rijeci, 2007.

Priručna:

22. Bilješke s predavanja.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
Kod i naziv kolegija	55645 ZSCK Znakovi, simboli i ceremonijalna komunikacija				
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica	Doc. dr. sc. Robert Kurelić (https://ffpu.unipu.hr/ffpu/robert.kurelic)				
Studijski program	Povijest				
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Prije diplomski		
Semestar	Zimski	Godina studija	II.		
Mjesto izvođenja	Predavaonica	Jezik izvođenja (drugi jezici)	Hrvatski		
Broj ECTS bodova	5	Broj sati u semestru	30P – 0V –15S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta za upis, a za svladavanje je preduvjet mogućnost praćenja literature na engleskom i/ili njemačkom jeziku.				
Korelativnost					
Cilj kolegija	Usvojiti kompetencije za analiziranje simboličke i ritualne komunikacije u srednjem vijeku				
Ishodi učenja	1. Prepoznati simbole i ceremonije u srednjovjekovnim izvorima 2. Usporediti i objasniti primjere kroz vrijeme te utvrditi obrasce ponašanja 3. Primijeniti obrasce ponašanja u drugim povijesnim razdobljima 4. Analizirati sastavne dijelove ceremonija i rituala				
Sadržaj kolegija	1. Historiografija i definicije 2. Simboli, rituali i ceremonije u ranom i razvijenom srednjem vijeku 3. Verbalna i neverbalna komunikacija 4. Materijalna ostavština i artefakti u simboličkoj komunikaciji 5. Ritualni moći (krunidbe, investiture, pogrebi) 6. Viteštvo (odgoj, turniri, mitovi) 7. Studija slučaja (grofovi Celjski)				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativnost jecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksim alni udio u ocjeni (%)
	Pohađanje P, S	1.-4.	34	1,1	0%
	1. kolokvij	1.-2.	24	0,8	30%
	2. kolokvij	1.-2.	24	0,8	30%
	Završni (usmeni/pismeni) ispit	1.-4.	68	2.3	40%
	Seminarski rad	1.-4.	68	2.3	40%
	Ukupno		150	5	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora:				

	1. Pohađati nastavu. Toleriraju se 4 izostanka. Ako se izostane više od 4 puta treba se izvršiti dodatne zadatke. Ako se izostane više od 7 puta uskratiti će se pravo na potpis, ispit i upis bodova. 2. Pristupiti pisanju oba kolokvija. Može se pisati jedan ispravak. Za prolazak je potrebno barem 51% točnih odgovora. Ukoliko se ne položi ni ispravak kolokvija gube se predviđeni postoci ocjene. 3. Položiti završni usmeni ili pismeni ispit (odluku o vrsti ispita donosi nastavnik). ILI 3. Napisati seminarski rad od 15 kartica koji zamjenjuje završni ispit. Seminarski rad mora biti u skladu s akademskim pravilima. Ukoliko se utvrdi plagijat (kopiranje, parafraziranje bez citiranja i dr.) gubi se pravo na potpis, ispit i upis bodova.
Rokovi ispita i kolokvija	Daju se na početku akademske godine, objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Materijali se objavljuju na e-učenju.
Literatura	Obvezna: 1. Dušan Zupka, <i>Ritual and Symbolic Communication in Medieval Hungary Under the Árpád Dynasty</i> (1000 - 1301), Leiden 2016 (70-177). 2. Goran Bilogrivić, Kosana Jovanović, Robert Kurelić i Barbara Španjol-Pandelo, <i>Ceremonije i ceremonijalna komunikacija</i>, Rijeka 2019. (str. 15-74; 95-106). Izborna (50 stranica po izboru): 1. Gerd Althoff, <i>Spielregeln der Politik im Mittelalter</i>, Darmstadt, 1997. 2. János M. Bak, ur. <i>Coronations: Medieval and Early Modern Monarchic Ritual</i>, Los Angeles, 1990. 3. ———, <i>Die Macht der Rituale</i>, Darmstadt, 2003. 4. Ronald G. Asch – Adolf M. Birke (ur.), <i>Princes. Patronage, and the Nobility: The Court at the beginning of the Modern Age c. 1450-1650</i>, Oxford – New York – Toronto, 1991. 5. Marianna D. Birnbaum, <i>The Orb and the Pen: Janus Pannonius, Matthias Corvinus, and the Buda Court</i>, Budapest, 1996. 6. Baldassare Castiglione, <i>Dvoranin</i>, prev. Frano Čale, Zagreb, 1986. 7. Patrick J. Geary, ur. <i>Medieval Concepts of the Past</i>, Washington, 2002 8. Johan Huizinga, <i>Jesen srednjeg vijeka</i>, Zagreb, 2000. 9. Matthew Johnson, <i>Behind the Castle Gate</i>, London, 2002. 10. Howard Kaminsky, Estate, Nobility and the Exhibition of Estate in the Later Middle Ages, <i>Speculum</i> 68/3 (1993.), str. 684-709. 11. Ernst H. Kantorowicz, <i>The King's Two Bodies</i>, Princeton: Princeton University Press, 1981. 12. Martin Rady, <i>Nobility, Land and Service in Medieval Hungary</i>, London: Palgrave, 2000. 13. Susan Reynolds, <i>Fiefs and Vassals: The Medieval Evidence Reinterpreted</i>, Oxford – New York – Toronto: Oxford University Press, 1994. 14. Ferdinand Seibt, <i>Karl IV.</i>, Frankfurt am Main: Fischer, 2003., str. 361-402.

	15. Stephen Slater , <i>The History and Meaning of Heraldry</i> , London: Southwater, 2004. 16. John M. Steane , <i>The Archaeology of the Medieval English Monarchy</i> , London, 1993.
--	---

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	Kod: 88900, UKBKITD, Naziv: Upravljanje kulturnom baštinom		
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	Izv. prof.dr.sc. Nataša Urošević Prof. dr. sc. Tea Golja https://fet.unipu.hr/fet/natasa.urosevic		
Studijski program	Interdisciplinarni studij Kultura i turizam		
Vrsta kolegija	Obvezan	Razina kolegija	prijediplomski
Semestar	Zimski	Godina studija	I.
Mjesto izvođenja	predavaona , terenska nastava	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski, engleski
Broj ECTS bodova	5	Broj sati u semestru	30P – 0V – 30S
Preduvjeti	Mogućnost praćenja literature na stranom jeziku (engleskom)		
Korelativnost	Kolegij korelira s ostalim kolegijima i usklađen je s cjelinom studijskog programa Kultura i turizam, a kao izborni kolegij otvoren je i polaznicima drugih prijediplomskih i diplomskih studija.		
Cilj kolegija	Usvojiti kompetencije i primijeniti stečena znanja potrebna za uspješno upravljanje kulturnom baštinom i njenu implementaciju u proizvode kulturnog turizma.		
Ishodi učenja	1. Pravilno interpretirati koncept i karakteristike kulturne baštine i odrediti važnost zaštite kulturne baštine; 2. Objasniti proces i ulogu menadžmenta kulturne baštine; 3. Izdvojiti bitna obilježja i specifičnosti različitih modela upravljanja kulturnom baštinom; 4. Nabrojati interesne dionike iz okoline i procijeniti njihovu ulogu u implementaciji kulturne baštine u proizvode kulturnog turizma; 5. Preporučiti poželjan model upravljanja kulturnom baštinom u svrhu održivog razvoja baštine; 6. Razviti inovativne prijedloge proizvoda kulturnog turizma koji se temelje na valorizaciji kulturne nematerijalne i materijalne baštine.		
Sadržaj kolegija	1. Određenje pojma i važnosti kulturne baštine, zaštita kulturne baštine kroz povijest; 2. Zaštićena svjetska materijalna i nematerijalna baština – nominacijski proces, kriteriji i koristi zaštite baštine;		

	3. Sustav menadžmenta baštine – upravljanje (interni i eksterni mehanizmi i modeli upravljanja) i proces menadžmenta; 4. Identifikacija interesnih dionika u svrhu održivog upravljanja kulturnom baštinom; 5. Održivi razvoj kulturne baštine – implementacija kulturne baštine u kulturno-turističke proizvode; 6. Kulturna baština i urbani razvoj grada – kreativni gradovi; 7. Primjeri dobre prakse upravljanja baštinom (upravljanje arheološkom baštinom; upravljanje pokretnom baštinom – upravljanje muzejima itd.) 8. Upotreba i prenamjena kulturnih dobara – primjer bivše vojne i fortifikacijske baštine, valorizacija industrijske baštine; 9. Kulturne rute – Europske kulturne rute; 10. Interpretacija baštine.				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1-6	48	1,6	0
	terenska nastava	1-4	12	0,4	5
	pismeni radovi (projekt)	1-6	30	1	35
	ispit (pismeni)	1-6	60	2	50
	Ukupno		150	5	
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora 1. prisustvovati <u>na najmanje 70% nastavnih sati</u> Svi studenti moraju biti pripremljeni za svako predavanje i seminare i aktivno sudjelovati na nastavi. 2. sudjelovati na terenskoj nastavi . Sudjelovanjem na terenskoj nastavi student stječe pravo ostvarivanja <u>5% uspješnosti</u> . 3. uspješno pripremiti, napisati i prezentirati projektni zadatak na unaprijed zadanu temu. Projekt se izrađuje u grupi. Ukoliko student uspješno pripremi, napiše i prezentira projekt, stječe pravo na ostvarivanje <u>35% uspješnosti</u> . 4. pristupiti i položiti završnom ispit (pismeni) . Završnom se ispitu može pristupiti <u>maksimalno 4 puta</u> . Ako student na završnom ispitu ne ostvari najmanje <u>50% uspješnosti</u> , ne može steći pravo na upis bodovne vrijednosti ECTS, ocjenjuje se ocjenom nedovoljan (F) te ponovno upisuje predmet. (4 puta je max. broj mogućnosti pristupanja završnom ispitu). Izlazak na završni ispit student je obavezan prijaviti putem Studomata. Ukoliko student uspješno položi završni ispit, stječe pravo na ostvarivanje <u>50% uspješnosti</u> . Po završetku semestra, ispunjenih obveza studenta, završenih kolokvija, ocjenjuje se ukupna uspješnost studenta tijekom nastave , a prema Europskom sustavu prijenosa bodova. Konačna se ocjena studenta utvrđuje prema slijedećoj formuli: $\text{OCJENA} = 50\% \times \text{FI} + 5\% \times \text{T} + 35\% \times \text{P} + 10\% \times \text{N}$ gdje je: • FI = postignuti bodovi na završnom ispitu,				

	• T = terenska nastava • P = izrađen i prezentiran projektni zadatak N = prisutnost na nastavi Konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: • A = 90 – 100% 5 (izvrstan) = 89 – 100% ocjene • B = 80 – 88,9% 4 (vrlo dobar) = 76 – 88,9% ocjene • C = 70 – 79,9% 3 (dobar) = 63 – 75,9% ocjene • D = 60 – 69,9% 2 (dovoljan) = 50 – 62,9% ocjene • E = 50 – 59,9%
Rokovi ispita i kolokvija	Objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Konzultacije i materijali za predavanja i seminare objavljuju se na e-učenju. Informacije vezane uz terensku nastavu i obvezu izrade projekta objavljuju se početkom akademske godine na nastavi, a biti će objavljene i na e-učenju uz posebnu opasku aktivnosti za redovne studente.
Literatura	Obvezna: ▪ UNESCO (2013) <i>Managing Cultural Heritage. World Heritage Resource Manual</i>. Paris: UNESCO. (Poglavljja: <i>Context: managing cultural heritage</i> 12-29. str.; <i>Understanding management in the World Heritage context</i> 29-40.str.; <i>Defining, assessing and improving heritage management systems</i> 53-121.str. (96 str.) ▪ Antolović, Jadran (1998): <i>Ekonomsko vrednovanje graditeljske baštine</i>, Zagreb: Mikrorad (100 str.). ▪ Antolović, Jadran (2006): <i>Očuvajmo kulturnu baštinu, Vodič za pripremu i provedbu projekata očuvanja kulturnih dobara</i>, Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske (104 str.) ▪ Horvat, M. i Klarić, V.(ur.) (2012): <i>Upravljanje turističkim posjetima na tematskim kulturnim rutama</i>. Zagreb: MINT. (cijeli priručnik - 68.str.) ▪ Jelinčić, D.A. (2010) <i>Kultura u izlogu. Kratki vodič za upravljanje kulturnim dobrima</i>. Zagreb: Meandarmedia. (125 str.). (ukupno cca 500 str.) Izborna: ▪ Urošević, Nataša, Afrić Rakitovac, Kristina (ur.) (2017): <i>Models of Valorisation of Cultural Heritage in Sustainable Tourism</i>, Pula: Juraj Dobrila University of Pula. ▪ Antolović, Jadran (2009): <i>Zaštita i očuvanje kulturnih dobara</i>. Zagreb: Hadrian ▪ Antolović, J. (2013): <i>Menadžment u kulturi</i>. Zagreb: Hadrian. ▪ Ashwort, G.J., Howard, P. (1999): <i>European Heritage, Planning and Management</i>. Wiltshire: Cromwell Press. ▪ Ashworth, G.J. Graham, B., Tunbridge, J. (2007): <i>Pluralising Pasts: Heritage, Identity and Place in Multicultural Societies</i>, London: Pluto press. ▪ Ashworth G.J. and Tunbridge, J.E. (2000). <i>The tourist-historic city, retrospect and prospect of managing the heritage city</i>. Oxford: Elsevier. ▪ Bold J., Cherry M. (eds.) (2016). <i>The Politics of Heritage Regeneration in South-East Europe</i>, Strasbourg: Council of Europe.

- Carić, Hrvoje (ed.) (2006): *Održivi turizam u deset koraka, Planiranje održivog turizma zasnovanog na baštini i prirodnom nasljeđu, Priručnik za upravljanje turističkim regijama, destinacijama i proizvodima*, Zagreb: Institut za turizam.
- Council of the EU. *Conclusions on cultural heritage as a strategic resource for a sustainable Europe*. 2014.
<http://www.gr2014.eu/sites/default/files/conclusion%20cultural%20heritage.pdf>.
- Dragojević, Domijan, Miljenko (ed.) (2004): *World Heritage Sites in Croatia*, Ministry of Culture of the Republic of Croatia, Zagreb .
- Dragičević Šešić, M. (2008): *Menadžment umjetnosti u turbulentnim vremenima*, Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
- Dumbović Bilušić Biserka (2013), *Kulturna baština u Hrvatskoj pred novim izazovima*, časopis Kvartal, br. X-1/2-2013
<http://www.ipu.hr/uploads/documents/2212.pdf>
- Dumbović Bilušić Biserka (2015), *Krajolik kao kulturno naslijeđe. Metode prepoznavanja, vrjednovanja i zaštite kulturnih krajolika Hrvatske*, Ministarstvo kulture RH, Zagreb.
<https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/NAJNOVIJE%20NOVOSTI/DEB%202015/KRAJOLICI.pdf>
- Europa Nostra, ENCATC. *Cultural Heritage Counts for Europe – Final Report*. 2015.
http://www.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfE_FULL-REPORT_v2.pdf
- Galland et al. (2016): *World Heritage in Europe Today*. Paris: UNESCO.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002436/243680e.pdf>
- Gudelj, Jasenka: *Europska renesansa antičke Pule*, Školska knjiga, Zagreb, 2014.
- Hameršak, Marijana, Pleše Iva, Vukušić, Anamarija (2013): *Proizvodnja baštine, kritičke studije o nematerijalnoj kulturi*, Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
- Harrison, Rodney (2013). *Heritage. Critical Approaches*. London: Routledge
- Jelinčić, D.A. (2009) *Abeceda kulturnog turizma*. Zagreb: Meandarmedia.
- Jelinčić, D.A.; Glivetić D.; Tišma S. (2022) *Priručnik za održivost kulturne baštine*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb.
- Kirchenblatt-Gimblett, B. (1998). *Destination Culture / Tourism, Museums and Heritage*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London.
- Klarić, V. (2011.) *Muzeji i turizam. Djelovanje muzeja kao dionika kulturnog turizma. Priručnik*. Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti.
- Landry, Charles (2000). *The Creative City*. London: Earthscan.
- Landry, Charles (2006). *The Art of City Making*. London: Earthscan.
- Licciardi, G. & Amirtahmasebi, R. (eds.) (2012). *The Economics of Uniqueness: Investing in Historic City Cores and Cultural Heritage Assets for Sustainable Development*. World Bank Publications.
http://siteresources.worldbank.org/EXTSDNET/Resources/Economics_of_Uniqueness.pdf
- Marasović, T. (2002): *Kulturna baština*, Split: Veleučilište u Splitu, Graf-Form.

- Maroević, I. (1986): *Sadašnjost baštine*, Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske.
- Matijašić, Robert i Buršić-Matijašić, Klara: *Antička Pula s okolicom*, Pula, 1996.
- McKercher, B., Hilary du Cros, H. (2009): *Cultural Tourism. The Partnership Between Tourism and Cultural Heritage Management*, New York, London: Routledge.
- Mihelić, Sanjin (ed.) (2009): *Arheologija i turizam u Hrvatskoj*. Zagreb: Arheološki muzej u Zagrebu.
- Ministarstvo kulture RH (2010). *Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.–2015.*, http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/bastina/STRATEGIJA_BASTINE_VRH.pdf
- Murzyn, M.A., Purchla, J. (2007): *Cultural Heritage in the 21st Century, Opportunities and Challenges*, Krakow: International Cultural Centre (317 p).
- Nikočević, L. (2007.) *Održivi razvoj kulturnog turizma Istre. Srce Istre: Kultura i baština Istre, Razvoj prekograničnih turističkih itinerera u urbanim i ruralnim područjima Istre*. Dostupno na: <http://heartofistria.org/index.php?id=110>
- Obad Šćitaroci, M. (ur.) (2017): *Modeli revitalizacije i unaprjeđenja kulturnoga naslijeđa. Multidisciplinarni dijalog*, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i HAZU, Zagreb.
- OECD (2005) *OECD Guidelines On Corporate Governance of State-Owned Enterprises*. Paris: OECD
- Pavičić J. , Alfirević N., Aleksić Lj. (2006): *Marketing i menadžment u kulturi i umjetnosti*, Zagreb: Masmedia.
- Richards, G. (ed.) (2007), *Cultural Tourism, Global and Local Perspectives*, New York, London, Oxford: THHP
- Richards. G., Palmer. R. (2010): *Eventful Cities. Cultural management and urban revitalization*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Robinson, M., Picard, D. (2006): *Tourism, Culture and Sustainable Development*, Paris: UNESCO.
- Smith, L (2006): *Uses of heritage*. London: Routledge.
- Švob-Đokić, N. (ed.) (2007): *The Creative City: Crossing Visions and New Realities in the Region*, Zagreb: Institute for International Relations.
http://www.irmo.hr/wp-content/uploads/2013/11/Svob-Djokic_Creative_City.pdf
- Timothy, D. J. & Boyd, S. W. (2003). *Heritage Tourism*, Prentice Hall, Harlow: Pearson Education
- Towse, R. (ed.) (2003): *A Handbook of Cultural Economics*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Van Balen K. & Vandesande A. (eds.) (2016): *Heritage Counts*, Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- UNESCO World Heritage Centre (2008) *World Heritage Information Kit*. Paris: UNESCO World Heritage Centre.
- Mišković, D. (2013) *Revitalizacija Istarskog zaleđa korištenjem kulturne baštine - istraživački izvještaj nastao u okviru projekta Revitas*.
- Ministarstvo turizma Republike Hrvatske (2003) *Strategija razvoja kulturnog turizma*. Zagreb: Ministarstvo turizma Republike Hrvatske

	▪ Ministarstvo kulture i Biblioteka Kulturni razvitak – Velika edicija (2003) <i>Hrvatska u 21. stoljeću. Strategija kulturnog razvitka</i>. Zagreb: Ministarstvo kulture i Biblioteka Kulturni razvitak – Velika edicija ▪ Grad Pula (2013) Kulturna strategija Grada Pule 2014. – 2020. Pula: Grad Pula ▪ Gredičak, T. (2011) Upravljanje lokalnim ekonomskim razvojem – turistička valorizacija kulturne baštine u funkciji ekonomskog razvoja. Međunarodni znanstveno-stručni skup Modeli upravljanja procesima obnove i razvoja povijesnih gradova. Ivanić-Grad, 11.studenj 2011. ▪ Rivas, M. (2011.) <i>From creative industries to creative place. Refreshing the local development agenda in small and medium-sized town. Urbac creative clusters _ Final report 2012</i>, Dostupno na: http://urbact.eu/fileadmin/Projects/Creative_Clusters/documents_media/LE_CCfinalreport_01.pdf
--	--

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJA			
Kod i naziv kolegija	kod: naziv: Arheologija i geoarheologija špilja		
Nastavnik Suradnik	Doc. dr. sc. Katarina Gerometta		
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Prijediplomski
Semestar	Ljetni	Godina studija	I., II.
Mjesto izvođenja	Laboratorij 214 (Negrijeva 6)	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	15P – 15V – 15S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.		
Korelativnost	Uvod u arheologiju: ljudske zajednice u prošlosti, Arheologija krajolika i paleoekologija čovjeka, Terenska praksa I, Terenska praksa II, Terenska praksa III.		
Cilj kolegija	Cilj kolegija je upoznati studente s arheološkim i geoarheološkim pristupima istraživanju špiljskih arheoloških nalazišta te osposobiti ih za razumijevanje procesa nastanka, transformacije i interpretacije špiljskih arheoloških zapisa.		

Ishodi učenja	5. Objasniti procese nastanka špiljskih sedimenata i posttaložne procese. 6. Razlikovati prirodne i antropogene taložine u špiljskom kontekstu. 7. Primijeniti osnovne metode geoarheološke analize. 8. Kritički analizirati znanstvene radove o arheologiji i geoarheologiji špilja. 9. Planirati uzorkovanje u špiljskim uvjetima.				
Sadržaj kolegija	10. Uvod u arheologiju i geoarheologiju špilja. 11. Terenske metode istraživanja, dokumentiranja i uzorkovanja špiljskih nalazišta. 12. Laboratorijske metode istraživanja špiljskih nalazišta, laboratorijska dokumentacija. 13. Prirodni procesi u špiljama. 14. Antropogeni procesi u špiljama. 15. Interpretacija - arheološki konteksti u špiljama (domaćinstvo, stočarstvo, ritualni i funerarni kontekst i sl.).				
Planirane aktivnosti, metode učenja i	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS bodovima	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, V, S	1-5	33,75	1,12	0%
	Grupni projekt (laboratorijske analize i interpretacija rezultata)	1-5	36.25	1	60%
	Pojedinačni zadatak (analiza jednog špiljskog arheološkog nalazišta)	1-5	20	0,88	40%
	Ukupno		90	3	100%
poučavanja i načini vrednovanja	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene. Kolegij se <u>vrednuje u potpunosti tijekom nastave</u> kroz kontinuirano praćenje (100%), bez završnog ispita. <u>Grupni projekt</u>: studenti provode laboratorijske analize špiljskih sedimenata i/ili nalaza te predstavljaju rezultate analiza. <u>Pojedinačni zadatak</u>: student/studentica analizira jedno špiljsko arheološko nalazište po izboru (u dogovoru s nastavnicom) na temelju objavljenih podataka te analizu usmeno izlaže. Analiza objavljenih podataka – student/ica kritički analizira odabrani/e znanstvene radove o jednom špiljskom nalazištu s naglaskom na stratigrafiju, procese formiranja nalazišta, nalaze, metodologiju i interpretaciju rezultata. Student/ica mora procijeniti korištenu metodologiju				

	te eventualno predložiti kako bi unaprijedio istraživanje (npr. koje vrste analiza bi poboljšale interpretaciju nalazišta). Da bi položio/položila kolegij, student/studentica mora položiti obje komponente. Ukoliko student/studentica ne položi kolegij tijekom nastave, projekt i zadatak polaže na ispitnom roku.
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 4. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu. 5. Izraditi projekt. 6. Izraditi zadatak.
Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na Merlinu i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Vježbe se odnose na laboratorijski rad. Nastavni materijali (PowerPoint prezentacije i dio literature) studentima de biti dostupni na Merlinu. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na Merlinu i sveučilišnim mrežnim stranicama. Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju, a dostupne su im na sveučilišnim mrežnim stranicama i Merlinu. U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: mjestu izvođenja kolegija, provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, studentskim obvezama, dostupnoj literaturi. O tome de nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: 3. Maja Andrič, Tjaša Tolar, Siniša Radović, Borut Toškan, Katarina Gerometta, Arheologija okoliša i paleoekologija : palinologija, arheobotanika, arheozoologija, geoarheologija, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula; ZRC SAZU, Ljubljana, 2024. (str. 148-178, 215-219, 279-284, 300-306) Dostupno u otvorenom pristupu na https://repozitorij.unipu.hr/object/unipu:9043 4. Panagiotis Karkanas, Paul Goldberg, Reconstructing Archaeological Sites. Understanding the Geoarchaeological Matrix, Wiley Blackwell, 2019. (str. 172-189). 5. Katarina Gerometta, Giovanni Boschian, Geoarchaeology of Croatian caves, Subterranea Croatica, Vol. 22 No. supplementum 3, 2024., dostupno u otvorenom pristupu na https://hrcak.srce.hr/343507 6. Goldberg, P. & Sherwood, S.C. 2006. Deciphering human prehistory through the geoarchaeological study of cave sediments. Evolutionary Anthropology 15: 20–36. Dostupno u otvorenom pristupu na https://www.researchgate.net/publication/229884874_Deciphering_human_prehistory_through_the_geoarchaeological_study_of_cave_sediments

	Izborna: 1. Nikola Vukosavljević, Ivor Karavanić (ur.), Arheologija špilje Zale: od paleolitičkih lovaca skupljača do rimskih osvajača, Katedra Čakavskog sabora Modruše, Modruš, 2015. 2. Fred H. Smith, Ivor Karavanić, Ivor Janković, Jadranka Mauch Lenardić, Siniša Radović, Vindija Cave. A Late Neandertal Site in Northern Croatia, FF Press, Zagreb, 2024. 3. Ivor Karavanić, Ivanka Kamenjarin (ur.), Mujina pećina – Geoarheologija i litička analiza, FF press, Muzej grada Kaštela, Zagreb, 2020. 4. Preston T. Miracle, Stašo Forenbaher (ur.), Pretpovijesni stočari sjeverne Istre, Arheologija Pupićine peći, Monografije i katalozi 14, Arheološki muzej Istre, Pula, 2006. 5. Stašo Forenbaher, Dinko Radić, Preston T. Miracle (ur.), Špilja Žukovica na Korčuli: rezultati istraživanja 2013.-2014., svezak 1: Neporemećeni slojevi neolitika i mezolitika, Centar za kulturu Vela Luka, Vela Luka, 2020. 6. Stašo Forenbaher, Dinko Radić, Preston T. Miracle (ur.), Špilja Žukovica na Korčuli: rezultati istraživanja 2013.-2014. Svezak 2. Prijelaz na zemljoradnju, Centar za kulturu Vela Luka, Vela Luka, 2024. 7. Stašo Forenbaher i Timothy Kaiser, Grapčeva špilja: pretpovijesni stan, tor i obredno mjesto : rezultati arheološkog istraživanja 1996. godine, Knjoževni krug Split, 2008. 8. Nikola Vukosavljević, Hrvoje Cvitanović, Dario Vujević, Ivor Janković (ur.), Zbornik radova 1. hrvatskog speleoarheološkog kongresa, Subterranea Croatica, Vol. 22 No. supplementum 3, 2024.
--	---

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE			
Kod i naziv kolegija	kod: 272822 naziv: Računalna obrada i analiza litičkih skupova nalaza		
Nastavnik Suradnik	Prof. dr. sc. Rajna Šošić Klindžić		
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Ljetni	Godina studija	I., II.
Mjesto izvođenja	Dvorana (Ul. Alda Negrija 6)	Jezik izvođenja	hrvatski
Broj ECTS bodova	3	Broj sati u semestru	30 P – 0 V – 0 S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema uvjeta za upis kolegija.		
Korelativnost	Obrada prapovijesnih nalaza, Uvod u arheologiju: ljudske zajednice u prošlosti, Prapovijesna arheologija u Hrvatskoj		

Cilj kolegija	Cilj kolegija je kroz teorijski i praktični dio osposobiti studente za provođenje osnovne litičke analize te računalne obrade i analize dobivenih podataka.				
Ishodi učenja	1. Studenti će moći objasniti koncepte i principe litičke analize. 2. Studenti će steći vještine provođenja osnovne tipološke i tehnološke analize na litičkom skupu nalaza. 3. Studenti će steći vještine provođenja deskriptivnih statističkih metoda na litičkom skupu nalaza. 4. Studenti će moći objasniti principe primjene analitičke statistike u litičkoj analizi.				
Sadržaj kolegija	1. Principi litičke analize 2. Tehnološka analiza 3. Tipološka analiza 4. Praktični rad – osnovna tehnološka analiza 5. Praktični rad – osnovna tipološka analiza 6. Primjena deskriptivne statistike na litičke skupove nalaza 7. Pregled primjene rezultata litičke analize u široj arheološkoj interpretaciji 8. Osnove rada s programskim paketom R 9. Osnove rada s programskim paketom R 10. Unos podataka i prilagodba podataka u R 11. Deskriptivne statističke metode u R 12. Prikaz i analiza podataka 13. Prikaz i analiza podataka 14. Pregled metoda analitičke statistike u litičkoj analizi 15. Prezentacija zadataka				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, S	1-4	22,5	0,75	0 %
	aktivnosti (učionične i izvanučionične, radionica)	2,3	30	1,00	50%
	usmena izlaganja	2,3	37,5	1,25	50 %
	ukupno		90	3	100%
	Prema Pravilniku o studiranju brojčano ocjenjivanje studenata obavlja se na temelju konačnog postignuća, odnosno zbroja ocjene ostvarene tijekom nastave ili ocjene tijekom nastave i ocjene na završnom ispitu kako slijedi: → 5 – 89 do 100% ocjene, → 4 – 76 do 88% ocjene, → 3 – 63 do 75% ocjene, → 2 – 50 do 62% ocjene.				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Redovito pohađati kolegij. 2. Uspješno pripremiti, napisati i izložiti referat na unaprijed zadanu temu koristeći <i>Microsoft Power Point</i>. 3. Savladati propisanu literature. 4. Aktivno sudjelovati u nastavi.				

Rokovi ispita	Ispitni rokovi objavljuju se početkom akademske godine za tekuću godinu na e-učenju i u ISVU-u.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: 1. Carlson DL. 2017. Quantitative Methods in Archaeology Using R. Cambridge University Press.. 2. Andrefsky, W. 2005. Lithics: Macroscopic Approaches to Analysis. 2nd ed. Cambridge University Press

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DVOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJA			
Kod i naziv kolegija	63341; Latinski jezik II.		
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	Izv. prof. dr.sc. Ante Matan Izv. prof. dr. sc. Gorana Stepanić		
Studijski program	Sveučilišni prijediplomski studij arheologije		
Vrsta kolegija	izborni	Razina kolegija	prijediplomska
Semestar	Ijetni	Godina studija	I., III.
Mjesto izvođenja	Dvorana Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (Negrijeva 6)	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski
Broj ECTS bodova	2	Broj sati u semestru	OP – 15V – 15S
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.		
Korelativnost	Korelacija s kolegijima vezanima za povijest i arheologiju antičkog Rima te srednjega vijeka		
Cilj kolegija	Cilj kolegija je upoznati studente s osnovama latinske gramatike, posebice one koji nisu učili latinski u srednjoj školi.		
Ishodi učenja	5. Definirati osnovne gramatičke oblike u latinskom jeziku. 6. Analizirati osnovne gramatičke elemente na primjeru jednostavnih rečenica. 7. Protumačiti kraće latinske tekstove.		

	8. Povezati i usporediti osnovne pojmove povijesnog, kulturnog i jezičnog konteksta starog Rima.				
Sadržaj kolegija	- Imenice i pridjevi (I-IV deklinacija; komparacija pridjeva: pozitiv, komparativ i superlativ) - Prilozi (tvorba i komparacija) - Zamjenice (lične, posvojne, pokazne, odnosne, upitne) - Brojevi; izražavanje vremena - Glagoli (osnovne konjugacije i vremena) - Čitanje jednostavnih natpisa				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze (brisati nepotrebne retke)	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	ECTS*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, V	1-4	22,5	0,75	0 %
	aktivnosti (učionične)	1-4	15	0,5	30%
	Kolokvij 1 i 2	1-4	12,5	0,5	45%
	ispit (pismeni)	1-4	10	0,25	25%
	Ukupno		60	2	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 3. Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati i nastavnome procesu. 4. Položiti oba kolokvija i završni ispit.				
Rokovi ispita i kolokvija	Daju se na početku akademske godine i objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: -mjestu izvođenja kolegija, -provedbi aktivnosti, metoda učenja i poučavanja i načinima, vrednovanja -studentskim obavezama, -dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati.				
Literatura	Obvezna literatura: - Gortan, V., Gorski, O., Pauš, P. <i>Latinska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb - Demo, Š., Knezović, P. <i>Latinski jezik 1-2</i>, Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, Zagreb, 2015. Dodatna literatura: - Milanović, Z. <i>Hereditas linguae Latinae</i>, VBZ, Zagreb - Wheelock, F. M. <i>Wheelock's Latin</i>, HarperCollins, New York - Divković, M. <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Školska knjiga, Zagreb - Marević, J. <i>Hrvatsko-latinski rječnik</i>, Školska knjiga, Zagreb				

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
Kod i naziv kolegija	133399 UMIRATOV Umijeće ratovanja u kasnoj antici i srednjem vijeku				
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	Doc. dr. sc. Robert Kurelić (https://ffpu.unipu.hr/ffpu/robert.kurelic)				
Studijski program	Povijest				
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Prijediplomski		
Semestar	Ljetni	Godina studija	II.		
Mjesto izvođenja	Predavaonica	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski		
Broj ECTS bodova	5	Broj sati u semestru	30P –0 V –15S		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta za upis, a za svladavanje je preduvjet mogućnost praćenja literature na engleskom jeziku.				
Korelativnost	Križarski ratovi				
Cilj kolegija	Usvojiti kompetencije za razumijevanje i vrednovanje uloge rata u povijesti srednjovjekovlja.				
Ishodi učenja	1. Prepoznati ključne trenutke povijesnog razvoja vojne vještine i tehnike u srednjem vijeku. 2. Interpretirati i objašnjavati najvažnije bitke. 3. Analizirati pojedine rodove vojske, vojnu tehnologiju i taktiku.				
Sadržaj kolegija	1. Teorije o umijeću ratovanja 2. Kasno Rimsko Carstvo i njegova propast 3. Rani srednji vijek : Karolinzi, Vikinzi, Hastings 4. Razvijeni srednji vijek : Viteštvo 5. Križarski ratovi 6. Kasni srednji vijek: Osmanski prodori 7. Psihologija ratovanja 8. Organizacija i logistika 9. Tehnologija				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze	Ishodi	Sati	Udio u ECTS-u*	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	Pohađanje P, S	1.-3.	34	1,1	0%
	Prezentacija	1.-3.	23	0,8	20%
	Završni ispit	1.-3.	27	0,9	30%
	Seminarski rad	1.-3.	66	2,2	50%
	ukupno		150	5	100%
Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):					

Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. Pohađati nastavu. Toleriraju se 4 izostanka. Ako se izostane više od 4 puta treba se izvršiti dodatne zadatke. Ako se izostane više od 7 puta uskratiti će se pravo na potpis, ispit i upis bodova 2. Prezentirati svoj rad usmeno. 3. Sudjelovati u seminarskoj nastavi koja uključuje čitanje tekstova u pripremi za seminarski rad na nastavi te pisanje seminarskog rada od 15 kartica Seminarski rad mora biti u skladu s akademskim pravilima. Ukoliko se utvrdi plagijat (kopiranje, parafraziranje bez citiranja i dr.) gubi se pravo na potpis, ispit i upis bodova. 4. Položiti završni usmeni ili pismeni ispit (odluku o vrsti ispita donosi nastavnik).
Rokovi ispita i kolokvija	Daju se na početku akademske godine, objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Materijali se objavljuju na e-učenju.
Literatura	Obvezna: 1. Maurice Keen, <i>Medieval Warfare</i>. New York: Oxford University Press, 1999. str. 13-35, 59-87, 113-162 (99 stranica). Izborna: 1. Simon Anglim i dr., <i>Fighting techniques oft he Ancient World</i>, New York: Thomas Dunne Books, 2002. 2. Christon Archer, <i>Svetska istorija ratovanja. Najsveobuhvatniji kritički pregled ratovanja od prvih organizovanih sukoba do danas</i>, Beograd: Alexandria press, 2006 3. Andrew Ayton and Sir Phillip Preston Bart, <i>The Battle of Crécy, 1346</i>, Woodbridge: The Boydell Press, 2005. 4. David S. Bachrach, <i>Warfare in Tenth-Century Germany</i>, Woodbridge: The Boydell Press, 2012. 5. Matthew Bennett i dr., <i>Fighting Techniques oft he Medieval World: Equipment, Combat Skills and Tactics</i>, New York: Thomas Dunne Books, 2005. 6. Carl von Clausewitz, <i>O ratu</i>, Zagreb: Mozaik knjiga, 2010. 7. Anne Curry, <i>The Battle of Agincourt</i>, Woodbridge: The Boydell Press, 2000. 8. Sergio Boffa, <i>Warfare in Medieval Brabant, 1356-1406</i>, Woodbridge: The Boydell Press, 2004. 9. Gregory Daly, <i>Cannae: the Experience of Battle in the Second Punic War</i>, London: Routledge, 2002. 10. Kelly DeVries, <i>A Cumulative Bibliography of Medieval Military History and Technology</i>, Leiden: Brill, 2001. 11. Kelly DeVries, <i>Infantry Warfare in the Early Fourteenth Century: Discipline, Tactics and Technology</i>, Woodbridge: The Boydell Press, 1996. 12. Kelly Devries, Michael Livingston, ur., <i>Medieval Warfare: a reader</i>, Toronto: University of Toronto Press, 2019.

13. John **France**, *Western Warfare in the age of the Crusades, 1000-1300*, London: UCL Press, 2001.
14. Milan **Galović**, *Rat u transformaciji*, Zagreb: Jesenski i Turk, 2001.
15. R. **Evart Oakeshott**, *The Archeology of Weapons: Arms and Armour from Prehistory to the Age of Chivalry*, New York: Dover Publications, 1996.
16. Nicholas **Hooper** and Matthew Bennett, *Cambridge Illustrated Atlas of Warfare in the Middle Ages 768-1487*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
17. Johan **Huizinga**, *Jesen srednjeg vijeka*, Zagreb: Naprijed, 1991.
18. John **Keegan**, *The Face of Battle*, New York: Penguin Books, 1978.
19. John **Keegan**, *A History of Warfare*, London: Hutchinson, 1993.
20. Maurice **Keen**, *Chivalry*, Yale: Yale University Press, 1984.
21. Maurice **Keen**, *Medieval Warfare*. New York: Oxford University Press, 1999.
22. Hrvoje **Kekez**, „Bernardin Frankapan i Krbavska bitka: jeli spasio sebe i malobrojne ili je pobjegao iz boja,“ u *Modruški zbornik* 3 (2009): 65-101.
23. Edward N. **Luttaw**, *The Grand Strategy of the Byzantine Empire* Cambridge, MA: Harvard University Press, 2009.
24. Simon **MacDowall**, *Adrianople, AD 378: the Goths crush Rome's legions*, Oxford: Osprey 2007
25. Jan **Mahler**, *The Battle of Worringen, 1288. The History and Mythology of a Notable Event*, MA Thesis, University of Edmonton, Alberta, 1993.
26. Frank **McLynn**, *1066: The Year of Three Battles*, London: BCA, 1999,
27. Stephen **Morillo**, *The battle of Hastings*, Woodbridge: The Boydell Press, 1996.
28. Hellen J. **Nicholson**, *Medieval Warfare: Theory and Practice of War in Europe, 300-1500*, New York: Palgrave MacMillan, 2004.
29. David **Nicolle**: *Medieval Warfare Source Book*, London: Brockhampton Press, 1999.
30. David **Nicolle**, *Nicopolis 1396*, Oxford: Osprey, 1999.
31. David **Potter**, *Renaissance France at War: Armies, Culture and Society c. 1480-1560*, Woodbridge: The Boydell Press, 2008.
32. Phillip **Sabin**, Hans **Van Week** i Michael Whitby, ur, *The Cambridge History of Greek and Roman Warfare, Volume II: Rome from the Late Republic to the Late Empire*, Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
33. Aldo A. **Settia**, *Rapine, assedi, battaglie*, Rim: Editori Laterza, 2002.
34. P.H. **Sawyer**, *Kings and Vikings. Scandinavia and Europe AD 700-1100*, London: Routledge, 1982.
35. Gerhard **Staghun**, *Knjiga o ratu – zašto ljudi ne mogu živjeti u miru*, Zagreb: Mladinska knjiga, 2007.
36. Frank **Tallet** i D.J.B. **Trimm**, *European Warfare 1370-1750*, Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
37. Jan Frans **Verbruggen**, *The Art of Warfare in the Western Europe During the Middle Ages*, Woodbridge: The Boydell Press, 1998
38. Jan Frans **Verbruggen**, *The Battle of the Golden Spurs (Courtrai, 11 July 1302)*, Woodbridge: The Boydell Press, 2002.

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA					
STUDIJSKI PROGRAM: PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI JEDNOPREDMETNI STUDIJ ARHEOLOGIJE					
Kod i naziv kolegija	kod: 257018 naziv: Programi i fondovi Europske unije				
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica	Prof.dr.sc. Ines Kersan-Škabić (nositeljica) Izv.prof.dr.sc. Lela Tijanić				
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Prijediplomski		
Semestar	Ljetni	Godina studija	I. i II.		
Mjesto izvođenja	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli (Fakultet ekonomije i turizma dr. Mijo Mirković)	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski		
Broj ECTS bodova	6	Broj sati u semestru	30 P – 30 S – 0 V		
Preduvjeti za upis i za svladavanje	Nema preduvjeta.				
Korelativnost	Ekonomске politike Europske unije, Regionalna ekonomika, Urbana ekonomika				
Cilj kolegija	Upoznati studente s mogućnostima financiranja kroz Europske strukturne i investicijske (ESI) fondove i programe EU-a s posebnim naglaskom na gospodarstvo te im pružiti znanja i vještine potrebne za samostalno iznalažanje informacija o natječajima i izradu projektnih prijedloga.				
Ishodi učenja	1. interpretirati prioritete razvoja EU-a i relevantne dokumente EU-a, nacionalne i regionalne razine potrebne za osmišljavanje projektnih prijedloga i povlačenje fondova 2. diferencirati odrednice ESI fondova i programa i prepoznati mogućnosti financiranja, 3. primjeniti PCM pri izradi projekata za natječaje EU-a, 4. primjeniti stečena znanja u konkretnim poslovnim situacijama i izraditi prijavu projekta sa svim potrebnim elementima.				
Sadržaj kolegija	1. Uvod u programe i fondove EU. Prioriteti razvoja EU-a 2. Proračun Europske unije 3. Programi EU-a u razdoblju 2021-2027. (Horizon Europe, Erasmus+, itd.) 4. CREATIVE EUROPE 5. Regionalna politika EU- ESI fondovi 6. Strukturni fondovi (ERDF i ESF) i Kohezijski fond 7. Fondovi za poljoprivredu i ribarstvo 8. Prekogranična suradnja 9. Upravljanje projektnim ciklusom (PCM) 10. Natječaji i natječajna dokumentacija 11. Primjeri dobre prakse 12. Praktičan rad na projektima				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja	Obveze	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	ECTS*	Maksimalni udio u ocjeni (%)

	aktivnost P, S	1-4	30	1	10
	prezentacija odabranog projekta	1-2	26	0,87	20
	Izrada projektnog sažetka	1-4	85	2,83	60
	radionica	1-4	39	1,3	10
	ukupno		180	6	100
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja): Aktivnost: Aktivnost na nastavi se vrednuje, te studenti mogu ostvariti do 10% udjela u ocjeni sukladno svom prisustvu na predavanjima i seminarskim satima, te aktivnom sudjelovanju u diskusijama. Studenti trebaju tijekom seminara izraditi dva zadatka: 1. prezentaciju odabranog projekta financiranog iz EU fondova ili programa (može biti sa regionalne, nacionalne i međunarodne razine)-temu dogovara s nositeljicom kolegija. Prezentacija primjera odabranog projekta ima udio u ocjeni do 20%. 2. projektni sažetak (concept note) za potencijalnu prijavu projekta na neki od natječaja EU. Temu dogovara s nositeljicom kolegija. Projektni sažetak ima udio u ocjeni 60%. U zadnjem tjednu nastave organizira se radionica gdje je prisustvo obavezno i gdje se vrši provjera stečenog znanja iz ovog kolegija. Udio u ocjeni je 10%. Studenti mogu ukupnu ocjenu na ovom kolegiju steći putem izvršavanja obveza tijekom nastave. Konačna ocjena iz kolegija dobiva se zbrajanjem ostvarenih postotaka na aktivnosti u nastavi, prezentaciji odabranog projekta, izradi projektnog sažetka te sudjelovanjem na radionici. Student ima mogućnost izlaska na završni ispit u slučaju da: - Nije zadovoljan postignutom ocjenom. Ispit se ocjenjuje pozitivnom ocjenom ukoliko je student ostvario najmanje 50% ukupnog broja bodova. Ispit je u pisanom obliku. Izvršene obveze u tekućoj akademskoj godini priznaju se najdulje do isteka sljedeće akademske godine.				
Studentske obveze	Da položi kolegij, student/studentica mora: 1. prisustvovati i aktivno sudjelovati na predavanjima i seminarima 2. Izraditi i prezentirati primjer odabranog projekta 3. Izraditi projektni sažetak potencijalnog projekta 4. sudjelovati na radionici.				
Rokovi ispita i kolokvija	Objavljaju se na početku akademske godine na mrežnim stranicama FET-a i ISVU.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij	Studenti su dužni poštivati načela akademske čestitosti koja su regulirana Statutom Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Pravilnikom o studiju i Etičkim kodeksom. Profesor može revidirati izvedbeni plan nastave ovog kolegija ovisno o procjeni mogućnosti studenata iz generacije, broju studenata ili nekoj drugoj okolnosti. Prijave i odjave završnih ispita vrše se isključivo putem ISVU službe ili referade.				

	U slučaju održavanja nastave na daljinu, moguće je odstupanje u: - mjestu izvođenja kolegija, - provedbi aktivnosti, metoda tumačenja i poučavanja i načinima vrednovanja, - studentskim obvezama, - dostupnoj literaturi. O tome će nositelj kolegija obavijestiti studente i studentice kad se nastava na daljinu počne održavati. Ishodi učenja ostaju nepromijenjeni.
Literatura	Obvezna: 1. TIM4PIN (2020), Vodič kroz programe i fondove EU-a 2021. - 2027.: mogućnosti financiranja projekata u Hrvatskoj, TIM4PIN d.o.o., Zagreb (povezano uz ishode učenja 1-4) 2. Tufekčić M., Tufekčić, Ž.(2013), <i>EU POLITIKE I FONDOVI 2014-2020</i>, Plavi partner, Zagreb. (str. 11-213) 3. Belić, M. i Štilinović, J. (2013), <i>EU fondovi i programi za turizam</i>, priručnik, Nova knjiga Rast, Zagreb. (str. 13-150) 4. Kersan-Škabić, I. (2015), <i>Ekonomija Europske unije</i>, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula. (odabrana poglavlja) 5. http://strutkurnifondovi.hr 6. http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_en.htm Izborna: 7. Belić, M. (2011), <i>Potpore i javni natječaji iz EU fondova</i>. Zagreb: Nova knjiga Rast. 8. <i>EU fondovi: vodič kroz europske fondove 2008.-2013.</i> / Martina Belić et al. Zagreb: Folpa, 2010. 9. http://ec.europa.eu/esf/home.jsp 10. http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_en.cfm 11. http://www.delhrv.ec.europa.eu/?lang=en&content=1130